

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,"

ΕΤΟΣ Ε' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1956

| ΑΡΙΘ. 15

Η ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗ ΩΣ ΑΡΕΤΗ ΤΟΥ ΙΕΡΕΩΣ

«Ταπεινοὶς δὲ δίδωσι χάριν».
(Παροιμ. γ', 34)

Ἡ ταπεινοφροσύνη, πὸν εἶναι στολίδι κάθε Χριστιανοῦ, ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς θεμελιώδεις προϋποθέσεις τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου. Τίποτε δὲν ἤμπορεῖ νὰ γίνῃ χωρὶς αὐτήν! Διότι ἡ ταπεινοφροσύνη δὲν εἶναι μία καθαρῶς παθητικὴ καὶ ἀδρανὴς στάσις τῆς ψυχῆς. Συγχρόνως εἶναι καὶ μία εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν ἐνεργητικὴ ἐκδήλωσις καὶ ἀκτινοβολία τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Ὁ ἀλαζῶν θέλει νὰ κυριαρχῇ. Ὁ ταπεινόφρων ἀντιθέτως θέλει νὰ ὑπηρετῇ. Ἐκεῖνος φαντάζεται τὸν ἑαυτὸν του ἐπάνω εἰς ἓνα θρόνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δεσπόζει ἐπάνω εἰς τοὺς ἄλλους. Αὐτὸς ἀντιθέτως βλέπει τοὺς ἄλλους νὰ εἶναι ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον, ἐνῶ αὐτὸς εἶναι πλησίον των, διὰ νὰ τοὺς ὑπηρετῇ. «Ἡ ταπεινοφροσύνη, — ὅπως λέγει ὁ μέγας γερμανὸς φιλόσοφος Μὰξ Σέλερ—, εἶναι μία σταθερὰ ἐσωτερικὴ πνευματικὴ προθυμία πρὸς ὑπηρεσίαν... Εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ψυχικὴ ἀπεικόνισις τῆς μιᾶς μεγάλης κινήσεως τοῦ Θεοῦ, πὸν ἐκουσίως παραιτεῖται ἀπὸ τὴν ὑψηλότητα, λαμπρότητα καὶ μεγαλοπρέπειάν Του καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ γίνῃ ἐλεύθερος καὶ μακάριος ὑπηρετῆς κάθε ἀνθρώπου καὶ κάθε δημιουργήματος. Ἐφ' ὅσον ἡμεῖς ἐκτελοῦμεν μαζὶ μὲ τὸν Θεὸν τὴν κίνησιν αὐτήν..., εἴμεθα ταπεινόφρονες. Ἔτσι λοιπὸν ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι ἡ λεπτοτάτη, ἡ πλέον μυστικὴ ἀπὸ τὰς χριστιανικὰς ἀρετάς».

Ἄλλ' ἂν τοιαύτη εἶναι ἡ ἀξία τῆς ταπεινοφροσύνης, γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Ποῖα εἶναι τὰ σπουδαιότερα γνωρίσματα καὶ ποῖα εἶναι αἱ κυριότεραι ἐκδηλώσεις τῆς ταπεινοφροσύνης τοῦ ἱερέως;

Ὁ ταπεινόφρων ἱερεὺς ἔχει ἐν πρώτοις συνείδησιν, ὅτι εἶναι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός. Γνωρίζει, ὅτι μόνον ἡ προσπάθεια διὰ τὴν καθημερινὴν κάθαρσιν καὶ ἀναγέννησιν τῆς ψυχῆς του τὸν καθιστᾷ ἄξιον διὰ τὸ ἔργον του. Πάντοτε εἶναι πολὺν διδακτικὴ δι'

αὐτὸν ἢ κλήσις τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: Μόνον ὅταν αὐτὸς προσέπεσεν εἰς τὰ γόνατα τοῦ Ἰησοῦ καὶ Τοῦ εἶπε «ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς εἰμι, Κύριε», μόνον τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἔδωσε τὴν ὑπόσχεσιν: «Ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔση ζωγρῶν» (Λουκ. ε', 8-10). Μόνον ἐκεῖνος, πὺν αἰσθάνεται τὴν ἰδικήν του μικρότητα καὶ μηδαμινότητα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἄπειρον μεγαλεῖον, τὴν αἰωνίαν δόξαν καὶ τὴν ἀπόλυτον ἀγιότητα τοῦ Θεοῦ, εἶναι κατάλληλος διὰ τὸ ποιμαντικὸν ἔργον.

Ὅσον καὶ ἂν ὁ ἱερεὺς ἔχη προχωρήσει εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, πάντοτε θὰ συναισθάνεται τὴν ἁμαρτωλότητά του καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἡ προσωπικότης του δὲν εἶναι κατὶ στατικόν, ἀλλ' εὐρίσκεται πάντοτε εἰς ἐξέλιξιν καὶ κίνησιν πρὸς τὸ τελειότερον. Ἡ ἀγιαστικὴ ἐργασία ἐπάνω εἰς τὸν ἑαυτὸν του ποτὲ δὲν εἶναι ἀφίξις εἰς τὸ τέρμα, κάματος ἢ νοχέλεια, ἀλλὰ συνεχῆς δυναμικὴ προσπάθεια, πορεία, δρόμος, ἀγών. Οὐδέποτε εὐρίσκεται τόσον κοντὰ εἰς τὸν Θεόν, ὥστε νὰ μὴ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἔλθῃ περισσότερον κοντὰ Του. Ὁ ἱερεὺς, πὺν παρακολουθεῖ τὴν ἀνθῆσιν τῆς προσωπικότητός του, πάντοτε ἀνακαλύπτει εἰς αὐτὴν νέους κάλυκας, πὺν θὰ προσμένουν τὸ γλυκοχάραγμα τῆς αὐγῆς καὶ τὴν δροσιὰν τῆς Χάριτος, διὰ νὰ ἀνοίξουν τὰ δροσερὰ πέταλά τους.

Ὁ κἀλὸς καὶ ταπεινόφρων ἱερεὺς συναισθάνεται τὴν ἀνεπάγκειάν του εἰς πολλὰ σημεῖα. Ποτὲ δὲν ἔχει τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὅλα τὰ κάνει κατὰ τρόπον τέλειον. Γνωρίζει ὅτι δὲν εἶναι ἀλάθητος. Αἱ ἐπιτυχίαι του οὐδέποτε ὀδηγοῦν αὐτὸν εἰς τὴν ἀλαζονείαν. Δὲν θέλει νὰ ἐνεργῇ καὶ νὰ ὀμιλῇ ὁ ἴδιος. Ἀκούει μᾶλλον τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου του καὶ ἀφήνει Αὐτὸν νὰ ὀμιλῇ, διότι αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸν του ὡς ὄργανον καὶ σάλπιγγα τοῦ Θεοῦ. Γνωρίζει τὴν ἰδικήν του ἀδυναμίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν θείαν Παντοδυναμίαν. Πάντοτε, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Χριστιανούς, ἐπαναλαμβάνει μαζὶ μὲ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον. «Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς... συναγωνισασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν..., ἵνα μοι δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου...» (Ρωμ. ιε', 30. Ἐφ. ζ' 19).

Ὁ ταπεινόφρων ἱερεὺς δὲν ἐργάζεται δι' ἐπίγειον ἀμοιβὴν ἢ δόξαν. Θέλει νὰ εἶναι ἀρεστὸς περισσότερον εἰς τὸν Θεὸν παρὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐπαναλαμβάνει πάλιν μαζὶ μὲ τὸν Παῦλον: «Εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην» (Γαλ. α', 10). Δὲν θέλει «ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτοῦ» (Πράξ. κ', 30). Ἡ μόνη του φροντίς εἶναι πῶς θὰ τοὺς προάγῃ ἐσωτερικὰ καὶ πῶς θὰ τοὺς ὀδηγῇ εἰς τὸν Θεόν. Δὲν τὸν κολακεύει νὰ ἐπαινῆται ἀπὸ τοὺς ἄλλους, διότι διαφορετικὰ θὰ ὠμοίαζε πρὸς

τοὺς Φαρισαίους, οἱ ὅποιοι «πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις....., φιλοῦσι δὲ.... τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ραββὶ ραββὶ» (Ματθ. κγ', 5-7). Ὁ ἀφωσιωμένος εἰς τὸ ποιμαντικὸν ἔργον ἱερεὺς δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούη κολακείας, διότι γνωρίζει ὅτι, ὅταν ὑποχωρήσῃ εἰς τὸν πειρασμὸν τῆς κολακείας, θὰ χάσῃ τὴν πνευματικὴν του ἐπίδρασιν ἐπάνω εἰς τοὺς ἄλλους. Ὁ Ἰησοῦς ἔβλεπε τὸν διάβολον ὀπίσω ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, πὸν τὸν ἐκολάκευον. Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας «διέροηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν», ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἤθελον νὰ ἀποδώσῃν εἰς αὐτοὺς θείας τιμὰς (Πράξ. ιδ', 14-15)! Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐζήτει «τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν», ἀλλὰ «τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτὸν» (Ἰωάν. ζ', 18).

Ὁ καλὸς λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου ἔπειτα ποτὲ δὲν λησμονεῖ τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἠγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν» (Φιλιπ. β', 3). Δι' αὐτὸ ποτὲ δὲν ζητεῖ νὰ ἐξυψώσῃ τὸν ἑαυτὸν του ὑπεράνω τῶν πνευματικῶν τέκνων του. Δὲν μεταχειρίζεται αὐτὰ ὡς ἄβουλα παιδιὰ, οὔτε ὀμιλεῖ μαζί τους ἀφ' ὑψηλοῦ. Δὲν συμπεριφέρεται ἀπέναντί τους ὡς κυρίαρχος, πὸν ἐπιβάλλει φορτία δυσβάστακτα. Βλέπει τοὺς ἄλλους ὡς ἀδελφούς, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ μεταδώσῃ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Δὲν ἔχει σημασίαν ἂν αὐτὸς εἶναι καλύτερος ἀπὸ αὐτούς. Καὶ αὐτὸς εἶναι ἁμαρτωλός, πὸν ἐδέχθη τὴν συγχωροῦσαν χάριν τοῦ Θεοῦ. Συχνὰ ὁ ἱερεὺς, ὅταν ἀντιμετωπίξῃ ἓνα ἁμαρτωλόν, κινδυνεύει νὰ ἐπαναλάβῃ μὲ τὸν Φαρισαῖον τῆς παραβολῆς: «Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων» (Λουκ. ιη', 11). Ὅταν ὁ ὑποδειγματικὸς ἱερεὺς ἀντιμετωπίξῃ ἓνα ἐξομολογούμενον, πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνῃ διὰ τὸν ἑαυτὸν του τοὺς ἀρχαίους λόγους: «Ἰατρὸς ἄλλων, αὐτὸς ἔλκεσι βρῶν».

Ἐπίσης ἡ ταπεινοφροσύνῃ τοῦ ἱερέως λάμπει τὴν ὥραν, πὸν αὐτὸς δέχεται παράπονα ἢ κατηγορίας ἐκ μέρους τοῦ ποιμνίου του. Δὲν ἐρεθίζεται τότε οὔτε ἀπογοητεύεται, διότι διαφοροετικὰ θὰ ἐδείκνυε μίαν εὐαισθησίαν, ἀναξίαν δι' αὐτόν. Κάθε παράπονον, πὸν ἀκούει, πρέπει νὰ τοῦ δίδῃ ἀφορμὴν πρὸς αὐτοκριτικὴν καὶ αὐτοέλεγχον. Ὅταν ἔχη κάμει μίαν παράλειψιν ἢ ἄστοχον ἐνέργειαν, εἶναι προθυμὸς νὰ ζητήσῃ συγγνώμην. Μόνον ὁ ἀλαζῶν νομίζει, ὅτι πάντοτε ἐνεργεῖ ὀρθά.

Τέλος ὁ ταπεινόφρων ἱερεὺς ὑπερρικᾶ εὐκόλα καὶ ἓνα μεγάλον πειρασμὸν, πὸν συνοδεύει τὸ ποιμαντικὸν ἔργον. Πρόκειται διὰ τὸν πειρασμὸν τοῦ φθόνου καὶ τῆς ζηλοτυπίας. Εἶναι φοβερόν διὰ τὸν οἰκονόμον τῶν μωστηρίων τοῦ Θεοῦ νὰ φθονῇ τὸν συνάδελφόν του, διότι ἔχει περισσοτέρας ἰκανότητας καὶ μεγαλυτέραν ἐπι-

τυχίαν εἰς τὴν ἐργασίαν του μέσα εἰς τὴν ἐνορίαν. Ἀντιθέτως πρέπει νὰ ἔχη χαρὰν δι' αὐτό. Ἡ ψυχὴ του πρέπει νὰ σκιριτᾷ ἀπὸ ἀγαλλίαςιν, ὅταν βλέπη, ὅτι μὲ τὴν δοῶσιν τῶν ἰκανωτέρων συναδέλφων του περισσότεροι ψυχαὶ ἀφυπνίζονται καὶ εὐρίσκουν τὴν πραγματικὴν χαρὰν κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν. Ὅταν ἡ ψυχὴ του εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ τὸν πόθον τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ αἰσθάνεται τὴν ἀγαλλίαςιν αὐτήν. Τότε ὄχι μόνον δὲν θὰ σπείρῃ ζιζάνια εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἰκανοῦ συναδέλφου του ὄχι μόνον δὲν θὰ ἐπιδιώκῃ μὲ κάθε τρόπον νὰ τὸν συκοφαντήσῃ, νὰ τὸν ἐκμηδενίσῃ, νὰ τὸν ἀχρηστεύσῃ, ὅπως δυστυχῶς συμβαίνει συχνά, ἀλλ' ἀντιθέτως θὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἁρμονικὴν συνεργασίαν μαζί του εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν. Ὁ ταπεινόφρων ἱερεὺς μὲ χαρὰν καὶ προθυμίαν θὰ παραπέμπῃ εἰς τὸν ἰκανώτερον συνάδελφόν του τὰς δυσκολωτέρας περιπτώσεις τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου. Ἐπίσης πρόθυμα θὰ καταφεύγῃ εἰς αὐτόν, διὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ συμβουλὴν καὶ καθοδήγησιν. Ἀληθῶς! Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ θὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἕψιστον βαθμὸν τῆς ἱεραποστολικῆς τῆς ἀκτινοβολίας, ὅταν ὅλοι οἱ λειτουργοὶ τῆς θὰ συνεργάζωνται μὲ ταπεινοφροσύνην διὰ τὴν δόξαν τῆς.

Κάθε λοιπὸν ἱερεὺς ἄς μιμῆται τὸ φωτεινὸν παράδειγμα τῶν νηπιτικῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἄς γονατίξῃ ταπεινὰ μπροστὰ εἰς τὸν θρόνον τῆς μεγαλειότητος τοῦ Θεοῦ. Ἄς μὴ λησμονῆ, ὅτι ἡ ἀλαζονεία, ἡ «ὑβρις» (τῶν ἀρχαίων) δημιουργεῖ ἔωσφορικὴν διάθεσιν. Αὐτὴ ἀποκόπτει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς εὐτυχίας, τὸν Θεόν. Ἀντίθετα ὁ ταπεινόφρων ἔχει ὠραίαν καὶ εὐτυχισμένην ζωὴν. Ἐχει αἴσθημα ἀσφαλείας, διότι ἔξαρτᾷ τὸν ἑαυτὸν του ἀπὸ τὴν Θεῖαν Παντοδυναμίαν. Οἱ κρουνοὶ τῆς Θείας Χάριτος πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴν του, διότι ὁ Θεὸς «ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν» (Παροιμ. γ', 34). Κατ' ἐξοχὴν λοιπὸν οἱ ἱερεῖς πρέπει νὰ εἶναι ταπεινόφρονες! Διότι κατ' ἐξοχὴν αὐτοὶ ἔχουν ἀνάγκην τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, πού τὰ ἀσθενῆ θεραπεύει καὶ τὰ ἔλλείποντα ἀναπληροῖ!

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, δ.Θ.
Καθηγητῆς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

«Εἴ τις κληρικὸς κωφὸν ἢ χωλὸν ἢ τυφλὸν ἢ τὰς βάσεις πεπληγμένον γλευάσῃ, ἀφοριζέσθω».

«Σκευὸς ἀργύρου ἢ χρυσοῦ ἢ ὀθόνης ἁγιασθὲν μηδεὶς ἔτι εἰς οὐκίαν χρῆσιν σφτεριζέσθω, παράνομον γάρ».

(Ἀποστολικοὶ Κανόνες).

Ο ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟΣ ΙΕΡΕΥΣ

Ο ΠΑΤΗΡ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (ΕΠΙΦΑΝΙΑΔΗΣ)

Στὴ Σκιαθο, στὸ νησί τοῦ φιλόθρησκου κορυφαίου μας διηγηματογράφου Παπαδιαμάντη, ἔζοῦσε κατὰ τὸν περασμένον αἰῶνα καὶ ἐτιμᾶτο ἀπὸ ὄλους γιὰ τὴν μόρφωσί του, γιὰ τὴν θερμὴ χριστιανικὴν του πίστιν καὶ γιὰ τὴν φροντίδα του νὰ μορφώσῃ τίς νεώτερες γενεές, ἓνας περίφημος καὶ σοφὸς ἱερεὺς, ὁ πατὴρ Διονύσιος Ἐπιφανιάδης. Γι' αὐτὸν θέλουμε νὰ μιλήσουμε τώρα, γιὰτὶ ὑπῆρξεν ἓνας ὑποδειγματικὸς ἱερωμένος καὶ ἄφηκεν ἐποχὴν στὸ ἤσυχον νησί τῶν Σποράδων. Ἄλλ' ὁ πατὴρ Διονύσιος μὲ τὴν μεγάλην του μόρφωσιν καὶ μὲ τὴν θερμὴν καὶ ἀκλόνητην ἑλληνορθόδοξον πίστιν του εἶναι ἐκεῖνος, ποῦ ἐμόρφωσε πνευματικὰ καὶ θρησκευτικὰ καὶ τὸν πατέρα τοῦ διηγηματογράφου Παπαδιαμάντη, τὸν εὐλαβέστατον ἱερέα παπᾶ-Ἀδαμάντιον, μὰ καὶ τὸν ἴδιον τὸν διηγηματογράφον Ἀλέξανδρον, ποῦ ἡ πίστις καὶ ἡ μόρφωσις του εἶναι γνωστὰ στὸν πνευματικὸν μας κόσμον.

Ὁ πατὴρ Διονύσιος Ἐπιφανιάδης λοιπὸν ἦταν πρωτότοκος γιὸς τοῦ μεγάλου Σκιαθίτη λογοτέχνου καὶ δασκάλου Ἐπιφανίου Δημητριάδη, ποῦ ἦταν γνωστὸς στὸ νησί μὲ τὸν τίτλον τοῦ Λογιωτάτου. Γιατὶ ὁ Ἐπιφάνιος εἶχε καταπληκτικὴ ἑλληνομάθεια καὶ βαθύτατη θρησκευτικὴ πίστι. Θεωρεῖται γενάρχης τῆς πνευματικῆς ζωῆς στὴ Σκιαθο. Ἔδρασε καὶ στὴν Ὑδρα, ἀλλ' ἐδίδαξε καὶ στὸ νησί του κι' ἔβγαλε πολλοὺς καλοὺς μαθητές. Κ' ἔγραψε πολλὰ ἔργα φιλολογικὰ καὶ θρησκευτικὰ!

Τούτου τοῦ Ἐπιφανίου γιὸς ἦταν ὁ παπᾶ-Διονύσιος Ἐπιφανιάδης, ποῦ μὲ θαυμασμὸν τὸν ἔχουν νεκρολογήσει οἱ δύο μας λογοτέχνες Ἀλεξ. Παπαδιαμάντης καὶ Ἀλεξ. Μωραϊτίδης. Τὸν παρουσιάζουν ὡς αὐστηρὸν καὶ μεγαλόψυχον διδάσκαλον καὶ ὡς ὑπέροχον κληρικόν.

Ὁ πατὴρ Διονύσιος ἐσπούδασεν ὅσο ἦταν δυνατόν ἐν ταῖς ἐκείναις, δηλαδὴ ἐν ταῖς ἐποχαῖς τοῦ Ἰεροῦ Ἀγώνα τοῦ 1821. Κατόπιν γύρισε διάφορα ἑλληνικὰ μέρη καὶ παντοῦ ἐσύστανε σχολεῖα, ἐδίδασκε, ἐκτίζεν μονᾶς, εὐτρέπιζεν ἐκκλησίας. Εἶναι γνωστὸν προσέτι ὅτι διετέλεσε καὶ σύμβουλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Στ'. Μὰ τὸ κυριώτερον ἔργον του δὲν εἶναι μονᾶχα τὸ ὅτι ἐδημιουργοῦσε κέντρα μορφώσεως καὶ λατρείας, ἀλλὰ τὸ ὅτι ἐδημιούργησεν ἀνθρώπους μορφωμένους καὶ πιστοὺς στὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ ὅτι ἐκτύπησε κακίαις καὶ παρατυπίαις. Ἐπο-

λέμησε κάθε κακήν συνήθεια αντίθετη με την πίστιν τῆς παραδόσεως, καθὼς καὶ κάθε ἀντεθνικὴ ἐνέργεια.

Ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης σὲ μία νεκρολογία τοῦ πατρὸς Διονυσίου, ποὺ ἔγραψε κ' ἐδημοσίευσε ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγίου ἐκείνου ἀνθρώπου, δηλαδὴ τὸ 1888, γράφει ὅτι ὁ σεβασμιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἦταν προπάντων «μ ο ν α σ τ ῆ ς». Καὶ τονίζει ὁ λογοτέχνης μας ὅτι τοῦ μοναστοῦ ἡ ιδιότης δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ ἄναχρονιστικὴ. Καὶ ὁ πατὴρ-Διονύσιος δὲν παραμέλησε ποτὲ τὸ μοναστικόν του σχῆμα. Δὲν παρήκουσε ποτὲ τὰ «ἐπήγγελμένα». Τονίζει μάλιστα καὶ τὰ ἐξῆς περὶ τοῦ Διονυσίου: «Ἐὰν ἐγεννᾶτο πρὸ τοῦ Δ' αἰῶνος, θὰ ἦτο Μάρτυς, ἐὰν μετὰ τὸν Δ' Ὅσιος. Εἶχε τὴν Θεόθεν κλῆσιν. Ἐζήσε καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον χωρὶς νὰ κύψῃ τὴν ράχην πρὸ οὐδενὸς ἄλλου ἢ τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ».

Ὁ πατὴρ Διονύσιος, κατὰ τοὺς βιογράφους του, ἔζη ποιμαντικὸν βίον. «Ἦτο πνευματικός, ἦτο κήρυξ, προσηλυτιστής, κατηγοητής, σχεδὸν ἀπόστολος», γράφει ὁ Ἄλ. Παπαδιαμάντης. Ὅσοι ἐπήγαιναν νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν σὲ ὅσα ἀναχωρητήρια ἔμενε καὶ ἄλλαζε κατὰ καιροῦς, σὲ ὅσα μοναστήρια ἔκτιζε, ἔβλεπεν ἕνα πλῆθος ἀπὸ πνευματικὰ του τέκνα, ὑποτακτικούς πολλοὺς καὶ ἀκόμη καὶ προσηλύτους ἐκ Μουσουλμάνων καὶ Ἰσραηλιτῶν νεοφωτιστῶν, ποὺ περιεκύκλωναν τὸν «Γέροντα». Γιατὶ προπάντων Γέροντα τὸν ἔλεγαν οἱ καλοὶ νησιῶτες.

Φαίνεται ὅτι ἡ μόρφωσις τοῦ πατρὸς-Διονυσίου ἦταν μεγάλη. Ἦταν ὁ ἱερωμένος αὐτὸς δόκιμος Ἑλληνοιστής. Καὶ μάλιστα σὲ τέτοιο σημεῖον ὥστε τὰ γράμματα, ποὺ ἔστειλε σὲ μορφωμένους φίλους του, τὰ ἔγραφε σὲ ὠραίαν καὶ ἀρχαιοπρεπῆ γλῶσσαν. Ἐξ ἄλλου εἶχε γεμίσει τὰ ὑπέρθυρα καὶ τίς προμετωπίδες τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν κελλίων ποὺ εἶχεν ἰδρῦσει μὲ ἐπιγράμματα λαμβικὰ καὶ Ἡρωελεγεῖα. Καὶ ξέρουσαν ἀκόμη οἱ Σκιαθίτες ὅτι σὲ μιὰ βρῦση, ποὺ εἶχεν ὁ Διονύσιος φτιάσει κοντὰ στὴν ἱερὴ Μονὴ τῆς Εἰκονιστρίας τῆς Σκιάθου, ποὺ ὁ ἴδιος τὴν εἶχε ξαναχτίσει, ἐσκαλίσθη ἐπίγραμμά του, ποὺ ἐσυμβούλευε τὸν διαβάτη νὰ πιῇ ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ νὰ νιφθῇ μ' αὐτὸ τὸ νερό. «... Τῆς καλλιρεῖθρου τῆσδε τῆς κρήνης, ξένε, ψυχῆς τότε μνήσθητι Διονυσίου...»

Ὅταν συνωμιλοῦσε μετὰ τὸν Διονύσιον κανένας, ὅποιας τάξεως ἢ μορφώσεως κι' ἂν ἦταν, ἐκυριεύετο ἀπὸ τέτοιον θαυμασμόν, ὥστε τὰ ἔχανε. Ὁ Διονύσιος ἐδίδασκε, συνεβούλευεν, ἐπέπληττε καὶ συζητοῦσε μετὰ μία θαυμάσια διαλεκτικὴ. Ἦταν ὅμως πολὺ αὐστηρὸς καὶ πολὺ σταθερὸς σὲ ὅλα τὰ ζητήματα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς ἱεραῆς Παραδόσεως.

Για τὸν Διονύσιον ἡ ζωὴ ἦταν ἀδιάκοπος πνευματικὸς ἀγώνας. Ἡ ζωὴ του ὅλη ἦταν μιὰ σταδιοδρομία. Κάθε πόνος του ἐγένετο ἀρετὴ. Κάθε κακοτυχία τὸν ἐνίσχυε στὴν πίστιν καὶ στὸν ἀγῶνα. Καὶ ὁ Διονύσιος ἔπαθε πολλὰ περιπέτειες καὶ πολλὰ χρόνια ἔζησε μακριὰ ἀπὸ τὸ νησί του. Στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου, καὶ ἰδιαίτερα στὴν Ὑδρα καὶ στὴ Σύρα, ἦταν πολὺ μεγάλη ἡ καλὴ του φήμη ὡς πνευματικοῦ. Καὶ τόσῃν ἐγεννοῦσε γοητεία ἢ διδασκαλία τοῦ «Γέροντα», ὥστε τὰ λόγια του ἐπιστεῦοντο σὰν πραγματικοὶ χρῆσιμοι!

Κατόπιν ἀπὸ μακροχρονία ἀπουσία, ὁ Διονύσιος ξαναγύρισε τὸ 1882 στὸ νησί τῆς γεννήσεώς του, στὴν ἀγαπημένη του Σχιάθου, ὅπου, ἂν καὶ ἦτο πιά ἄνω τῶν 80 ἐτῶν, ἔκτισε τὸ τελευταῖο του ἀσκητήριον, πάνω στὸ γραφικώτατο μικρὸ βουνὸ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ. Κ' ἐκεῖ, στὸ μοναστήρι αὐτό, κοντὰ στὰ παλαιὰ πελώρια πλατάνια, πού ἓνα τὸ τριγυρίζει ἓνα τεράστιο κλῆμα, ἐκεῖ ἀπέθανε τὸ 1888 ὁ πατὴρ Διονύσιος. Ἐφυγεν ἀπὸ τὴν πρόσκαιρη αὐτὴ ζωὴ, μὰ ἡ μνήμη του ἔμεινε ζωηρά. «Ὅλοι, ἐπὶ πολλὰ χρόνια, τὸν ἐνθυμοῦντο. Ἐμεινε ζωντανὸς ὡς ζηλωτῆς καὶ «πυρίπνους», τραχὺς στὴν εἰλικρινείᾳ του, ἀθάνατος ὡς ἐκκλησιαστικὸς ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος.

Κ' ἐπιλέγει ὁ ἐκ τῶν μαθητῶν του Ἄλεξ. Παπαδιαμάντης: «Ἀπῆλθε γηραιὸς ἤδη ν' ἀναπαυθῆ ἐκ τῶν τοσοῦτων παλαισμάτων, καὶ τελέσας τὸν δρόμον ἀπεδήμησε πρὸς τὸν Ἀθλοθέτην καὶ βραβευτὴν Χριστόν. Σπένδω δάκρυ θαλερὸν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ γεραροῦ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀγωνιστοῦ, οὗ ἡ μνήμη εἶη ἀφθίτος καὶ ἀγήρω».

Πρέπει ἐδῶ νὰ τονίσωμε, ὅτι, ὁ φιλόθρησκος διηγηματογράφος μας Ἄλεξ. Παπαδιαμάντης, πού μὲ τόσῃν εὐλάβειαν ἐνεκρολόγησε τὸν πατέρα Διονύσιον, χρωστᾷ τὴν ἀκλόνητην καὶ θερμὴν θρησκευτικότητά του, κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος της, ὄχι μονάχα στὸ εὐλαβικὸ τοπικόν, οἰκογενειακὸ καὶ πατρικὸ περιβάλλον του, ἀλλὰ καὶ προπάντων στὴ μορφή τοῦ πατρὸς Διονυσίου, στὴ διδασκαλία του, στὴν ἀκτινοβολία του. Καὶ ἡ ἀκτινοβολία αὐτὴ ὑπῆρξε τριπλῆ καὶ τρισύνθετη: ἠθικὴ, πνευματικὴ καὶ θρησκευτικὴ.

Ὁ Διονύσιος, ὅπως τὸν χαρακτήριζαν οἱ σύγχρονοί του, ἦταν θεόρατος βράχος πίστεως, φοβερὸς καὶ ἀπλησίαστος.

Κατὰ τὰ γηρατειά του, ὅταν τὸν ἐπλησίασεν ὁ Ἄλεξ. Παπαδιαμάντης, ὁ Διονύσιος ὠμοιάζε μὲ Προφήτην.

Πολλοὶ τὸν ἐπίστευαν γιὰ καρδιογνώστη, γιὰ μελετητὴ τῶν

μυχίων τῆς ψυχῆς καὶ ἐφοβοῦντο νὰ τὸν πλησιάσουν μήπως ξεσπεύσῃ τὰ ἀμαρτήματά των!

Ἔδιδε τὴν ἐντύπωσι ἀρχαίου σοφοῦ. Καὶ πραγματικὰ ἦταν σοφὸς μὲ τεράστεια ἀρχαιομάθεια καὶ ἑλληνογλωσσία. Παράλληλα ὅμως ἦταν καὶ πιστὸς καὶ ἀκάματος ἐκκλησιαστικὸς διδάσκαλος, ἐξυψωτῆς τῆς ἀγνῆς Ἑλληνορθοδοξίας.

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑΝ

Εἰς προηγούμενον τεῦχος τῆς «Ἐκκλησίας» καὶ εἰς περιγραφὴν τῆς προσφάτου μεταβάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωροθέου εἰς Λάρισα, Κατερίνην, Τρίκαλα καὶ Καρδίτσαν ἐγράφησαν ἐν ἐπιλόγῳ καὶ τὰ ἐξῆς: «Ἡ παρουσία τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἰς τόσας ἐπαρχιακὰς πόλεις καὶ Μητροπόλεις ἐσήμανεν ἀληθῆ πνευματικὸν συναγερόν. Ὁ λαὸς ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ σύνεργου τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν καλωσύνην τοῦ Μακαριωτάτου, καὶ ἠσθάνθη ὅτι μία ζωογόνος πνοὴ ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν νέας δυνάμεις. Τὸ αὐνήμερον καὶ πρωτοφανὲς διὰ τὰς ἐπαρχίας γεγονός τοῦτο συνετέλεσεν, ὥστε νὰ χαλκευθοῦν νέοι δεσμοὶ ἀγάπης μεταξύ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαρχίας».

Νομίζω ὅτι ἡ Σύνταξις τῆς «Ἐκκλησίας» δικαίως ἐξῆρεν ὡς ἰδιαιτέρως εὐχάριστον γεγονός τὴν, ἔστω σύντομον, ὅμως ἀληθινὰ πολύτιμον αὐτὴν πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας πρὸς ἐν τμήμα τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαρχίας.

Εἶναι χρόνια πολλά, ποὺ ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ καθημερινοῦ τύπου, ἀσήμαντος, ὅμως ἐπίμονος, καὶ ὁ ὑπογραφόμενος προπαγανδιστῆς τῆς αὐτόχρομα ἐθνικῆς ἀνάγκης νὰ καταβληθῇ ἰδιαιτέρα φροντίς καὶ νὰ ὑπάρξῃ θερμὴ συμπαραστάσις τῆς πνευματικῆς, πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἡγεσίας τῆς χώρας ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας, ἀσχολεῖται μὲ θέματα, τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν τὴν ὑπαιθρον. Συνεπῶς καὶ σήμερον νομίζει χρήσιμον νὰ περιορισθῇ εἰς συναφὲς θέμα. Καὶ εἶναι εὐτυχῆς, διότι τὸ θέμα του δίδει ἡ προαναφερθεῖσα περιοχὴν κειμένου τῆς «Ἐκκλησίας».

Νομίζω ὅτι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ λειτουργοὶ ἀνήκουν περισσότερο παντὸς ἄλλου εἰς τὸν κύκλον τῶν ὀλίγων ἐκείνων, ποὺ αἰσθάνονται ὡς βαρυσήμαντα καὶ ἐθνικὰ τὰ προβλήματα, ἅτινα ἀπασχολοῦν, ἰδίᾳ μεταπολεμικῶς, τὴν Ἑλληνικὴν ὑπαιθρον. Διέρχεται

αὐτὴ μίαν οἰκονομικὴν κυρίως κρίσιν, τὴν ὁποίαν ὀξύνει ἢ κατ' ἀντίθεσιν, ἔστω καὶ ἐπιφανειακὴ, ἀνθρωπότης τῆς ζωῆς τῆς πρωτευούσης. Καὶ φυσικὰ τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν ἀκολουθεῖ καὶ μία πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ κόπωση, ἢ ὁποία ὅμως, εἶναι πολὺ ὀλιγώτερον πραγματικὴ ἀπὸ ἐκείνην, πὺ μαστίζει σημαντικὸν τμήμα τοῦ πληθυσμοῦ τῶν μεγαλοπόλεων καὶ μαραίνει τὴν ψυχὴν του κάτω ἀπὸ μίαν κατ' ἐπίφασιν «ζωντάνια» καὶ δραστηριότητα, μορφῆς καθαρῶς ὑλικῆς, καθαρῶς χρησιμοθηρικῆς.

Κατὰ τὰς περιουσίας μου λοιπὸν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐπαρχίαν πολὺ συχνὰ διεπίστωσα ὅτι οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας, εἴτε ὡς ἱεράρχαι εἰς ὀλοκλήρους περιφερείας, εἴτε ὡς ἱερεῖς εἰς πόλεις καὶ χωριά, προσπαθοῦν νὰ κρατοῦν τὸ ποίμνιον τῶν ἐν πνευματικῇ ἐγρηγόρσει καὶ νὰ ἐμπνέουν εἰς αὐτὸ τὴν αἰσιοδοξίαν τῆς πίστεως καὶ τὴν συνείδησιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἑλληνος καὶ τοῦ Χριστιανοῦ. Ἀνεπηρέαστοι ἀπὸ τὴν ἀληθῶς μαγικὴν ἔλξιν, πὺ ἢ πρωτεύουσα, λόγῳ τῶν «ἀνέσεων» τῆς, ἀσκεῖ σήμερον ἐπὶ τῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας ζώντων, οἱ ἱερωμένοι προσπαθοῦν, ἄλλοι ὀλιγώτερον, ἄλλοι περισσότερον — καὶ εἰς αὐτὸ παίξει πολὺν ρόλον ἢ μόρφωσις τῶν — νὰ ἀνταποκριθοῦν ὄχι μόνον εἰς τὰ στενῶς θρησκευτικὰ καθήκοντά των, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας, κυρίως ψυχικὰς, ἀνάγκας, πὺ ἀπασχολοῦν τὸ ποίμνιον τῶν.

Κάποτε μοῦ τυχαίνει εἰς ὠραίας καὶ ἡσύχους ἐπαρχιακὰς πόλεις νὰ ἀκούσω, ἀπὸ εὐγενεῖς, ἀλλὰ συνήθως ἀβαθεῖς ἀνθρώπους, τὸ παράπονον: «Ἄχ, κύριέ μου νὰ ξέρατε πόσον πληκτικὴ εἶναι ἡ ζωὴ ἐδῶ!» Συχνὰ τὸ παράπονον προέρχεται ἀπὸ νέους διανοούμενους ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι φυσικὸν εἶναι νὰ κεντρίζωνται ἀπὸ τὰς φιλοδοξίας καὶ τὰ ὄνειρα μιᾶς ρωμαντικῆς νεότητος ἢ νὰ ποτίζωνται ἀπὸ τὴν πικρίαν ἑνὸς πιθανοῦ «παραγκωνισμοῦ» τῶν εἰς τὴν μακρυνὴν ἐπαρχίαν. Αὐτοὶ εἶναι ἴσως κάπως δικαιολογημένοι. Ἄλλὰ κάποτε τὸ παράπονον προέρχεται ἀπὸ ἀνθρώπους ὠρίμους, «φθασμένους», «ἐπιτυχημένους», οἱ ὅποιοι καὶ οἰκονομικὴν ἀνεσιν καὶ κοινωνικὴν θέσιν ἔχουν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ὀλιγώτερον δικαιολογημένοι. Ἡ «πληξίς» τῶν δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸ περιβάλλον τῶν, ὡς νομίζουν, εἶναι μέσα τῶν, προέρχεται ἀπὸ τὸν πτωχὸν ἐσωτερικὸν τῶν κόσμον. Ὡ! ἂν ἤξεραν πόσαι χιλιάδες ὁμοίως «πληττόντων» περιφέρονται μὲ ἀνίαν καὶ «ἄδεια καρδιά» εἰς τοὺς θορυβῶδεις «διασκεδαστικούς» Ἀθηναϊκοὺς δρόμους!

Ὅμως εἴτε εἶναι δικαιολογημένοι, εἴτε ὄχι, τὸ γεγονός ὅτι εἶναι, μικρὸν ἔστω, ποσοστὸν τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας — φυσικὰ

τῶν κατοίκων, οἱ ὅποιοι λόγῳ κάποιας «μορφώσεως» ἢ καὶ κάποιας κοινωνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἀνέσεως ἔχουν τὸν καιρὸν νὰ πλήττουν», διότι ἡ ἄλλη, ἡ μεγάλη μᾶζα τῶν σκληρὰ μοχθούτων εἰς τὴν γῆν ἢ τὸ ἐργαστήριον δὲν ἔχει καιρὸν διὰ πλῆξιν — αἰσθάνεται κενὸν εἰς τὴν ζωὴν του, αἰσθάνεται νὰ τοῦ λείπη κάποιο «κίνητρον», κάποιος «προορισμός», πρέπει νὰ ἐπισύρῃ, κοντὰ εἰς τὰς ἄλλας ἐλλείψεις, τὴν προσοχὴν τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων καὶ φυσικά, αὐτὸ εἰδικώτερον, τὴν προσοχὴν τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν τὸ μέγα πρόνομιον νὰ ὑπηρετοῦν τὰς πνευματικὰς ἀνησυχίας τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν πλέον ἱεράν ἐκφρασίαν των, τὴν θρησκευτικὴν. Μποροῦν συνεπῶς, ὅταν ἀληθινὰ καὶ οἱ ἴδιοι φλογίζονται ἀπὸ ἐνθουσιασμόν, νὰ βοηθήσουν, ὥστε ἡ πλήττουσα ψυχὴ, ὄχι πλέον μόνον τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐπαρχίας, περὶ τῶν ὁποίων ἐδῶ ὁ λόγος, ἀλλὰ ὅλων τῶν Χριστιανῶν, νὰ πληρωθῇ καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν πίστιν, νὰ δονηθῇ ἀπὸ αἰσιοδοξίαν, αἰσθήματα, τὰ ὅποια ἐκλόνισε καὶ κλονίζει σειρὰ ὅλη γεγονότων, ἀπὸ τῆς ἀκράτου ὑλικοτεχνικῆς προόδου μέχρι τῶν μεγάλων πολέμων καὶ τῶν βαρβαροτήτων των, ὡς καὶ μέχρι τῆς ἀδίκου ἀπολαυτῆς ἢ κατανομῆς τῶν ἀγαθῶν ὄχι μόνον τῆς ὕλης, ἀλλὰ καὶ τοῦ πνεύματος.

Νά, λοιπόν, διατὶ ἡ πνευματικὴ ἐπικοινωνία τῶν ἡγετικῶν μορφῶν τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν πληθυσμὸν τῶν ἐπαρχιῶν εἶναι πολὺ τιμος. Συνήθως ἡ ἐπικοινωνία τῶν ἀνθρώπων τοῦ κέντρου μὲ τὴν ὑπαίθρου συνδυάζεται μὲ κάποιαν παροχὴν τῆς ὑπαίθρου πρὸς αὐτούς, ἔστω μὲ κάποιαν ἀντιπαροχὴν. Οἱ περιοδεύοντες τὴν ὑπαίθρου φθάνουν συνήθως ἕως ἐκεῖ, διὰ νὰ ζητήσουν ψῆφον ἢ χρήματα ἢ κοινωνικὴν προβολὴν ἢ ἀνάπαυσιν καὶ τέρψιν. Καὶ ἀκόμη οἱ περισσότεροι ἐπιδεικνύουν μίαν οἴησιν, τὴν οἴησιν τοῦ «πρωτευουσιάνου», μίαν προσβλητικὴν ἄγνοιαν τῶν συνθηκῶν ζωῆς, μίαν ἀφ' ὑψηλοῦ διδακτικὴν διάθεσιν, πού τραυματίζουν τὴν εὐαισθησίαν τῆς ὑπαίθρου καὶ ἐντείνουν ἐν αἴσθημα «κατωτερότητός» τῆς, αἴσθημα ὅπως ἀβάσιμον, ἀφοῦ εἰς τὴν οὐσίαν, καὶ τουλάχιστον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ψυχικοῦ πολιτισμοῦ, τίποτε δὲν ἔχει νὰ φθονήσῃ ἢ ἐπαρχία ἀπὸ τὰ μεγαλοαστικὰ κέντρα.

Ἡ ἐπίσκεψις ὅμως ἐνὸς συνετοῦ, σεμνοῦ, πεπειραμένου καὶ «μυαλωμένου» ἱερωμένου, ὄχι τῆς περιωπῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ἀλλὰ καὶ πολὺ μικροτέρας ἀξίας, τίποτε δὲν ἐπιδιώκει ἀπὸ τὰ προαναφερθέντα. Εἶναι μία ἀφιλόκερδος, ἀγνή, σεβασμία καὶ πρώτιστα πνευματικὴ ἐπαφή, πού φυσικὸν εἶναι νὰ πληροῖ τὴν καρδίαν τῶν πιστῶν μὲ τὸ εὐφρόσυνον αἴσθημα ὅτι δὲν εἶναι λησμονημένοι καὶ ὅτι ἡ συμμετοχὴ των εἰς τὴν ζωὴν τοῦ

Ἔθνος εἶναι σύμμετρος πρὸς ἐκείνην τῶν καρπουμένων τὰ ὕλικὰ ἀγαθὰ κατοίκων τῶν μεγαλοπόλεων.

Βέβαια εἰς τὴν ρεαλιστικὴν ἐποχὴν μας, καθ' ἣν ἡ διψαλέα ζήτησις ὀλοὴν καὶ περισσοτέρων ὕλικῶν ἀγαθῶν σκλαβώνει συνεχῶς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἀγελοποιεῖ, πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ ὑποστηρίζουν ὅτι παρῆλθεν ὁ καιρὸς, κατὰ τὸν ὁποῖον ἕνας καλὸς λόγος, ἐν ψυχολογημένον κήρυγμα, μία φιλάδελφος συμπαράστασις ἤρκουν διὰ νὰ αἰσθανθοῦν ἀνακούφισιν οἱ κουρασμένοι καὶ οἱ στερούμενοι. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον μέσα εἰς τὴν ἀποστολικὴν φύσιν τῆς Ἐκκλησίας μας ὑπάρχει πάντοτε καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς πίστεως ἐπὶ τὴν ὑπεροχὴν τῶν ψυχικῶν καὶ πνευματικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι τῶν ὕλικῶν, καθῆκόν μας ὡς Χριστιανῶν εἶναι νὰ ἐφαρμόζωμεν αὐτὴν τὴν πίστιν καὶ εἰς τὴν πράξιν καὶ νὰ βοηθῶμεν τοὺς συνανθρώπους μας τουλάχιστον εἰς αὐτὸν τὸν τομέα, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίη, ὅτι, ὅπου ἕκαστος δύναται, δὲν πρέπει παραλλήλως νὰ βοηθῆ τοὺς συνανθρώπους του διὰ τὴν ὕλικὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων τῆς ζωῆς των καὶ τὴν δικαίαν κατανομὴν τῶν ἀγαθῶν μεταξύ των. Καὶ εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας δύνανται νὰ εἶναι ἀληθεῖς ἀπόστολοι, τόσον εἰς τὴν ἐπαρχίαν, περὶ τῆς ὁποίας εἰδικώτερον ἐδῶ ὁ λόγος, ὅσον καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

ΠΕΤΡΟΣ ΓΛΕΖΟΣ

Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μαραθῶνος κ. Δαμασκηνός, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Δωροθέου, μετὰ τοῦ τμήματος τῆς Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀσύλου τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος Πειραιῶς.

ΕΝΑΣ ΑΦΑΝΗΣ ΗΡΩΣ

Ἡ βασιλις τῶν πόλεων—τὸ θρυλικὸ Βυζάντιο—ψυχομαχοῦσε. Καὶ μαζί του ἐδοκίμαζαν τὴν ἐπιθανάτιο ἀγωνία μιὰ ἱστορία καὶ ἓνας μεγάλος πολιτισμὸς. Ἐξω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς εἶχαν στρατοπεδεύσει αἱ ὀρδαὶ τοῦ μουσουλμάνου κατακτητοῦ. Καὶ εἰς τὴν καρδίαν τῆς μεγάλης πόλεως ἐφθάναν οἱ κρότοι τῶν κανονιῶν. Ἡ νύχτα τῆς 29ης Μαΐου ἦταν ἡ τραγικὴ νύχτα τῆς πρωτεύουσας μιᾶς μεγάλης αὐτοκρατορίας. Ὁ λαὸς τῆς ἐδέετο στὶς ἐκκλησίες. Ἐνα πλήθος φορτωμένο μὲ ἀνοιξιάτικα ρόδα ἔδευε πρὸς τὸν ἐορτάζοντα ἀπὸ τὸ πρῶτ' τῆς προτεραίας ναὸν τῆς ἁγίας Θεοδοσίας μέσα ἀπὸ τὰ κάστρα τοῦ κόλπου. Ἱερεῖς, ἀρχιερεῖς, μοναχοί, γυναῖκες, παιδιά περιήρχοντο τὰ τείχη τῆς Πόλης μὲ παρακλήσεις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Πανάχραντη Θεοτόκο νὰ περιφρουρήσῃ τὴν ἁγίαν πόλιν. Ἀποφασισμένοι ὅλοι, ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος, οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἀρχηγοὶ νὰ ἀγωνισθοῦν μέχρι ἐσχάτων. Ἡ φωνὴ τοῦ αὐτοκράτορα εἶχε ἀντηχῆσαι παντοῦ ὡσάν κεραυνὸς καὶ ὡσάν θεῖο μήνυμα: «Πάντες αὐτοπροαιρέτως ἀποθανοῦμεν καὶ οὐ φεισόμεθα τῆς ζωῆς ἡμῶν». Καὶ πράγματι κανεὶς τὴν νύχτα ἐκείνη τῆς ἀγωνίας καὶ τοῦ σπαργμοῦ δὲν ἐσκέπτετο διὰ τὴν ἰδικὴν του ζωὴν. Ἡ πατρίδα ὑπεράνω καὶ μακρὰν ἀτομικῶν σκέψεων καὶ συμφερόντων. Εἶχε μιλήσει πρὸς τοὺς συναγωνιστὰς καὶ πρὸς τὰ πλήθη ὁ τελευταῖος βυζαντινὸς αὐτοκράτωρ καὶ ὁ λόγος του ἐδόνησε τίς καρδιὰς ὅλων. Τὴν ὥρα αὐτὴν τῆς μεγάλης ἀγωνίας ὁ αὐτοκράτωρ ἔφιππος κατηυθύνθη πρὸς τὸν μεγάλο ναὸ τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανισμοῦ, τὴν Ἁγία Σοφία. Εὐσεβὴς ὁ τελευταῖος τῶν Παλαιολόγων δὲν ἤθελε νὰ μεταβῆ εἰς τὴν μεγάλη μάχη, ποῦ εἶχε ἀρχίσει εἰς τὰ τείχη, πρὶν δεηθῆ καὶ πρὶν μεταλάβῃ τὰ ἀχράντα μυστήρια. Εἰσῆλθε μὲ εὐλάβεια στὸν μεγάλο ναὸ, καὶ ἐνῶ γονατισμένος ὁ λαὸς ἐδέετο ψιθυριστὰ καὶ μὲ λυγμοὺς, ὅπως ὁ Κύριος σῶσῃ τὴν πόλιν καὶ τὸν αὐτοκράτορα, αὐτὸς ἐπροχώρησε πρὸς τὴν ἁγία Τράπεζα, ἐζήτησε τὴν συγγνώμην τοῦ προσευχομένου λαοῦ, ἐγονάτισε μὲ δέος καὶ ὑψώνοντας μὲ τρεμάμενα χέρια τὸ ἅγιον δισκοπότηρον μετέλαβε τῶν ἀχράντων Μυστηρίων. Καβαλίκεψε κατόπιν τὸ ἄλογόν του καὶ κατευθύνθη πρὸς τὸ παλάτι τῶν Βλαχερνῶν. Δὲν ἐπρόφθασε ὅμως νὰ συνεχίσῃ τὸν δρόμον του. Ἀλλάξε τὴν πορεία του πρὸς τὰ τείχη, ὅπου ἐμαίνετο πλέον ἡ μάχη.

Στὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Σοφίας συνεχίσθη μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ αὐτοκράτορα ἡ θεία Λειτουργία. Μιὰ Λειτουργία βουβή

σχεδόν και διακοπτομένη από λυγμούς και σπαρακτικές ικεσίες. Είχε προχωρήσει στα μέσα της ή Λειτουργία, όταν σαν άγριος σίφουνας ένέσκηψε τὸ τραγικό άγγελμα «Έπήρανε τὴν Πόλι». Έσχορπίσθηκε έντρομος ὁ δεόμενος λαός, διεκόπη ή λειτουργία και έρήμωσε για μιὰ στιγμή ὁ μεγάλος ναός. Ὁ καθένas ζητοῦσε νὰ βρῆ τὴν σωτηρία του κάπου άλλου, χωρὶς και νὰ ξέρη ποιὸ θὰ ἦταν τὸ ασφαλέςτερο καταφύγιο για τὴν σωτηρία του αὐτή. Ἡ Πόλι έδονεῖτο τώρα από τοὺς ἤχους τῶν βαρέων κανονιῶν και από τοὺς μακρύνουs ἀλαλαγμούς τῶν μαχομένων. Ἀκουότανε και τὸ ποδοβολητὸ τῶν ἀλόγων. Μέσα στὴν έρήμωσι τοῦ μεγάλου ιστορικοῦ ναοῦ ένας στάθηκε ἀκλόνητος. Ἐνας ἱερεὺς - έφημέριος τῆς Ἁγ. Σοφίας πὸ ἦταν εἶδος ἐκκλησιάρχου. Αὐτὸς δὲν έσκέφθηκε τὴν σωτηριαν τῆς ζωῆς του. Ἐνα φῶς ἀγκάλιασε τὴν σκέψι και τὴν ψυχὴ του. Καὶ ὀρμῶντας πρὸς τὴν ἁγία τράπεζα, ἄρπαξε τὸ δισκοπότηρο με τὴν θεία κοινωνία, από τὴν ὁποία εἶχε μεταλάβει ὁ ἀγωνιστῆς αὐτοκράτωρ. Δὲν έπρεπε νὰ μολυνθῆ αὐτὴ από τὸν κατακτητῆ πὸ σὲ λίγες ὥρες θὰ ενέσκηπτε στὴν αὐτοκρατορικὴ ἐκκλησιά, για νὰ ποδοπατήση και βεβηλώση τὸ καθετὶ. Μὲ τρεμάμενα χέρια και χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ἰδῆ, ὁ έφημέριος έκρυψε τὸ δισκοπότηρο κάτω από τὸ ράσο του, και βιαστικὸς έβγῆκε από μιὰ μικρὴ έξοδο πίσω από τὴν ἁγία Τράπεζα. Τί απέγινε; Ὁ εὐλαβῆς έφημέριος έμεινε θρῦλος, χωρὶς ή ιστορία νὰ ἀναφέρη ποτὲ περὶ τῆς τύχης του. Ἡ Χριστιανικὴ γῆ ἀνοιξε για μιὰ στιγμή, για νὰ τὸν δεχθῆ στα σπλάγχνα της μαζί με τὸ πολῦτιμο φορτίο, πὸ έκρυβε ἐπάνω στα στήθη του. Προσκύνημα ἱερό, πὸ προκαλεῖ δέος και ρῖγος, παραμένει ὁ μικρὸς διάδρομος πὸ ἀκολούθησε βγαίνοντας από τὸ ἱερό τῆς ἐκκλησίας ὁ εὐλαβῆς και πιστὸς αὐτὸς έφημέριος. Ἡ ιστορία καλύπτει ὑπὸ τὴν ἀγνοίαν της και τὸ ὄνομα ἀκόμη τοῦ ἀφανοῦς μεγάλου ἥρωος τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Εἰς κάθε ὅμως εὐκαιρία, πὸ δημιουργεῖ ή σκέψις μας διὰ τὸ καθῆκον και τὴν ἀποστολὴ τοῦ έφημερίου εἰς ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις του, ή μορφή τοῦ ἱερέως τῆς Ἁγίας Σοφίας ὀρθώνεται ὡσαν ένας ἡσκιος στολισμένος με τὸν φωτιστέφανο τῆς ἀθανασίας. Καὶ ή ψυχὴ μας γονατίζει εἰς ἕνα μνημόσυνο πρὸς τὸν ἀφανῆ ἱερωμένον, πὸ ή πράξις του ή μεγάλη, ή εὐσεβῆς και ή ἥρωϊκὴ μᾶς τὸν παρέδωσε ὡς ἕνα από τοὺς ὠραιότερους θρῦλους τῆς ιστορίας τῶν ἀγῶνων μας. Καὶ ἴσως ὁ θρῦλος αὐτὸς νὰ ἀποτελῆ σήμερα μιαν ἱερὰ κληρονομία για τὸν κλῆρο, και μιὰ φωτεινὴ έξόρμηση στοὺς μεγάλους ἀπελευθερωτικὸς ἀγῶνας τῆς αἰωνίας φυλῆς μας.

ΑΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΟΙ “ΑΝΤΒΕΝΤΙΣΤΑΙ,,
ΚΑΙ ΟΙ “ΑΝΤΒΕΝΤΙΣΤΑΙ ΤΗΣ Ζ’ ΗΜΕΡΑΣ,,

*‘Ο Χριστός εισήλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν
καὶ ἐκάθησεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρὸς.*

Συμφώνως πρὸς ὅ,τι διδάσκει ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ (Ἑβρ. 1, 3, 8, 1-2 ὡς καὶ κεφ. 9), ὁ Κύριος «εἰσῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν» καὶ «ἐκάθησεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Ἀντιθέτως εἶναι φλιναφήματα τὰ ὑπὸ τῆς κυρίας Γουαίτ διδασκόμενα, ὅτι ὁ Κύριος εἰσῆλθεν εἰς τὰ “Ἄγια καὶ οὐχὶ εἰς τὰ “Ἄγια τῶν Ἁγίων. Ὁ Κύριος εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθησεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς. Δὲν εἶναι ἄλλως τε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ὑψηλότερα θέσις τῆς ἐκ δεξιῶν καθέδρας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, διὰ νὰ εἰσέλθῃ κανεὶς ἢ νὰ καθήσῃ. Ὁ Κύριος εἰσῆλθε δι’ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος ἐπάπαξ εἰς τὰ “Ἄγια αἰωνίαν λύτρωσιν εὐράμενος» (Ἑβρ. 9,12). Ὁ Χριστὸς πρεσβεύει ὑπὲρ ἡμῶν. «Εἰσῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν» (Ἑβρ. 9,24).

Ὡσαύτως ὅμως εἶναι πολὺ παράλογος ἡ παραδοχὴ, ὅτι ἐπὶ 18 ἐν συνόλῳ αἰῶνας μετὰ τὴν Ἀνάληψιν, ὁ Ἰησοῦς ἀνέμενε, ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὰ “Ἄγια τῶν Ἁγίων, διὰ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εὕρῃ τὴν λύτρωσιν διὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐὰν αὐτὸ ἦτο ἀληθές, ὁ Ἰησοῦς ἔπρεπε δι’ ἰσάριθμον χρονικὸν διάστημα νὰ καθυστερήσῃ τὴν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀποστολὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀλλ’ ὅμως εἶναι γνωστὸν, ὅτι καὶ τὸ “Ἅγιον Πνεῦμα ἐπέμφθη εἰς τὸν κόσμον καὶ συγκεκριμένως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς (Πράξ. 2, 1-5) ἐπὶ τοὺς ἁγίους μαθητὰς καὶ ἀποστόλους. Οἱ ἀναφερθέντες ἐπομένως ἰσχυρισμοὶ τῆς κυρίας Γουαίτ δὲν στηρίζονται εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Εἶναι πρωτάκουστοι αὐθαιρεσίαι καὶ παραδοξολογίαι, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἀπορριφθοῦν.

Αἱ ψυχὰι τῶν τεθνεώτων δὲν εἶναι ἀναίσθητοι.

Ἐντελῶς ἀντίθετος πρὸς τὴν Καινὴν Διαθήκην εἶναι ὡσαύτως καὶ ἡ προαναφερθεῖσα διδασκαλία τῶν Ἀντβεντιστῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνδιάμεσός τις κατάστασις τῶν ψυχῶν εἶναι κατάστασις σιωπῆς, ὕπνου καὶ γενικῶς ἀναισθησίας. Ἡ διδασκαλία τῶν αὐτῆ εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετος πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς

Καινῆς Διαθήκης. Συγκεκριμένως ὁ Κύριος εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου (Λουκ. 16,22-25) διδάσκει, ὅτι ὁ πλούσιος ἐν τῷ Ἄδῃ ἠσθάνετο τὴν ὀδύνην τῶν βασάνων ὡμίλησε πρὸς τὸν Ἀβραάμ, ἵνα πέμψῃ τὸν Λάζαρον, διὰ νὰ τὸν ἀνακουφίσῃ· ἐνεθυμήθη τὸ ὄνομα τοῦ Λαζάρου, ὡσαύτως δὲ τοὺς ἰδικούς του ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι ἔζων βίον ἁμαρτωλὸν ἐν τῷ κόσμῳ· τέλος δὲ ἐσκέφθη καὶ παρεκάλεσε ἐντελῶς λογικῶς, ὅπως πεμφθῆ ὁ Λάζαρος πρὸς αὐτούς, διὰ νὰ τοὺς πληροφορήσῃ περὶ τοῦ κολασμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀκολουθεῖ τὴν ἁμαρτωλὴν ζωὴν κλπ. Ὡσαύτως ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν εὐγνώμονα ληστήν ἐν τῷ Σταυρῷ, πού ἐδόθη μὲ τοὺς λόγους «σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ» (Λουκ. 23,43), εἶναι κάθε ἄλλο παρὰ ἐνδεικτικὴ σιωπῆς, ὕπνου καὶ ἀναισθησίας τῆς ψυχῆς μετὰ θάνατον.

Ὁ Παῦλος ἐπιπροσθέτως δὲν θὰ εἶχεν ὅπωςδήποτε εἰς τὸν νοῦν του, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων μετὰ θάνατον ἀναισθητοῦν, ὅταν ἔγραφεν, ὅτι δι' αὐτὸν ἦτο «τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος» (Φιλιπ. 1,21). Ἀσφαλῶς ὁ Ἀπόστολος δὲν θὰ ἐπεθύμει μίαν μεταθανάτιον ἀναισθησίαν, ὅταν μετὰ πίθου ἔγραφεν «ἐπιθυμίαν ἔχω ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι» (Φιλιπ. 1,23). Αἱ ψυχαὶ ἐπιπροσθέτως τῶν μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ, ὡς εἶδεν αὐτούς ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ Ἀποκαλύψει (Ἀποκάλ. 6,9-11), ἐμφανίζονται, ὅτι ἐνεθυμούνται, σκέπτονται, αἰσθάνονται καὶ ὁμιλοῦν, δηλαδὴ ὅτι ὅπωςδήποτε δὲν εὐρίσκονται εἰς σιωπὴν καὶ εἰς ὕπνον τινὰ ἀναισθησίας. Τέλος δέ, δύναται κανεὶς νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς Ἀντβεντιστάς, οἱ ὁποῖοι τόσον κακοδόξως διδάσκουν περὶ ψυχῆς: Ἐὰν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων μετὰ θάνατον ἦσαν εἰς κατάστασιν τινὰ ἀναισθησίας, πῶς τότε ὁ Κύριος ἐκήρυξεν εἰς αὐτάς, κατελθὼν εἰς τὸν Ἄδην; Ἀσφαλῶς δὲν ἐκήρυξεν ἐνώπιον ἀναισθητῶν καὶ κοιμωμένων ψυχῶν, ἀλλὰ πρὸς ψυχάς, αἱ ὁποῖαι ἠδύναντο νὰ ἀκούσουν αὐτόν, νὰ κρίνουν καὶ νὰ ἀποδεχθοῦν ἢ ἀπορρίψουν τὸ κήρυγμά του. Αἱ ψυχαὶ ἐπομένως μετὰ θάνατον δὲν ὑπνώττουν οὐδὲ ἀναισθητοῦν, ἀλλ' ἀντιθέτως ἔχουν πνευματικὰς ἐκδηλώσεις, ἐκδηλουμένας κατὰ τρόπον ἄρτιον καὶ πλήρη, ὡς συμβαίνει καὶ διὰ τοὺς ἐν ζωῇ ἀνθρώπους.

Ἄρχιμ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ

«Ἐἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος τὸν ἐπιστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ προσδέχεται, ἀλλὰ ἀποβάλλεται, καθαιροῦσθω, ὅτι λυπεῖ τὸν Χριστὸν τὸν εἰπόντα· «Χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι».

(Ἀποστολικοὶ Κανόνες)

ΤΟ Ζ' ΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΧΙΟΥ

Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων συνεκάλεσεν εἰς τὴν ἔδραν τῆς Ἐπαρχίας του τὸ Ζ' Ἱερατικὸν Συνέδριον, τὸ ὁποῖον διήρκεσεν ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι καὶ τῆς 11ης τρέχοντος μηνὸς Ἰουλίου.

Ὁ θεσμὸς τῶν Ἱερατικῶν Συνεδρίων, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀποδειχθῆ λίαν ἀποδοτικὸς καὶ καρποφόρος, ἐστάθη καὶ διὰ τὴν Μητρόπολιν Χίου ὠφέλιμος καὶ ἔγινεν ἡ αἰτία νὰ λυθοῦν πολλὰ καὶ διάφορα προβλήματα.

Τὸ Συνέδριον ἤρχισε τὰς ἐργασίας του ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβασμ. Ἱεράρχου μας καὶ παρουσία ὀλοκλήρου τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Χίου, τῶν Ἀρχῶν τοῦ τόπου καὶ τῶν εἰδικῶς προσκληθέντων ἐξ Ἀθηνῶν κ. κ. Λεων. Φιλιππίδου, Καθηγητοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, πανοσιολ. Ἀρχιμ. Τιμοθέου Χαλόφτη, διευθυντοῦ Ἐξομολογήσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ Σήφη Κόλλια, διευθυντοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Κατ' αὐτὸ συνεζητήθησαν διάφορα θέματα.

Ἐκτὸς τῆς ἐκτενοῦς εἰσηγήσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἐπὶ τοῦ θέματος: «Ὁ ἱερεὺς καὶ ἡ νεότης», ὠμίλησαν καὶ ἄλλοι ἐξαιρετοὶ ὀμίληται.

Οὕτως ὁ Καθηγητὴς κ. Φιλιππίδης ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἱερέως».

Ὁ πανοσιολογιώτατος κ. Τιμόθεος Χαλόφτης ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Ψυχολογία καὶ ἱερεὺς», οἱ δὲ δύο Πρωτοπρεσβύτεροι Χίου αἰδεσιμολογιώτατοι κ. κ. Ἐμμ. Τζιώτης καὶ Ἰωάννης Λίλικας ἐξήτασαν ὁ μὲν πρῶτος ἐξ αὐτῶν τὸ θέμα: «Ἱερεὺς καὶ ἐργατικὸν πρόβλημα» καὶ ὁ ἄλλος «Γονεῖς καὶ παιδιά».

Ὁ θεολόγος κ. Σήφης Κόλλιας ἀνέπτυξεν δύο θέματα: «Ἡ προσωπικότης τοῦ Κατηχητοῦ» καὶ «Ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἀσθενεῖς».

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου ἔληξαν μὲ Λειτουργίαν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν καὶ Λιτανεῖαν καὶ τέλος μὲ δέησιν εἰς τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν τοῦ φρουρίου, ὅπου κατὰ τὴν σφαγὴν τῆς Χίου ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐνεκλείσθησαν ὁ Μητροπο-

λίτης Ἐθνομάρτυς Πλάτων καὶ οἱ ἄλλοι πρόκριτοι, πρὶν ὀδηγηθῶν εἰς τὸ μαρτύριον.

Ἐπίσης εὐχάριστον καὶ χαροποῖόν γεγονός ὑπῆρξε διὰ τὸ Ζ' Ἱερατικὸν Συνέδριον Χίου ἢ ἐναρξίς αὐτοῦ μετὰ τὸν ἐγκαινια-

Οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὸ Ζ' Ἱερατικὸν Συνέδριον Χίου μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου αὐτῶν κ. Παντελεήμονος.

σμὸν τῆς αἰθούσης τῶν διαλέξεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῆς Ἱερατικῆς Λέσχης.

Τὸ Συνέδριον ἐχαιρέτησαν ὁ Νομάρχης Χίου κ. Ν. Ἀρώνης ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Δήμαρχος Χίου κ. Πατελίδας ἐκ μέρους τοῦ Χιακοῦ λαοῦ, ὁ κ. Σήφης Κόλλιας ἐκ μέρους τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ ὁ Ἐπιθεωρητὴς κ. Σπ. Χονδρογιάννης ἐκ μέρους τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου.

Μ. Γ. ΜΟΥΝΤΕΣ

«Διάκονοι (ὀφείλουσι περιπατεῖν) ἄμεμπτοι... μὴ διάβολοι, μὴ δόλογοι, ἀφιλόγυροι, ἐγκρατεῖς περὶ πάντα, εὐσπλαγχοι, ἐπιμελεῖς, πορυσόμενοι κατὰ τὴν ἀλήθειαν Κυρίου, ὃς ἐγένετο διάκονος πάντων».

(Πολύκαρπος Σύρνης)

«Πῶς ὑμεῖς παιδεύειν θέλετε τοὺς ἐκλεκτοὺς Κυρίου, αὐτοὶ μὴ ἔχοντες παιδείαν; Παιδεύετε οὖν ἀλλήλους καὶ ἐιορνεύετε ἐν αὐτοῖς».

(Ποιμὴν τοῦ Ἑρμᾶ)

ΔΙΑ ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

1ον

Εἰς τὴν ΣΤ' Κυριακὴν Ματθαίου

(5 Αὐγούστου 1956)

« Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν... »*

Θεωρεῖ ὡς ἀξίωσημείωτον ὁ ἱερός Εὐαγγελιστὴς μίαν πληροφορίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἰδιαιτέρως ὑπογραμμίζει. Πρόκειται περὶ λεπτομερείας τῆς θεραπείας τοῦ παραλυτικοῦ, τὴν ὁποίαν ἡ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς διηγήθηκε σήμερον. Πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ θαύματος, ὁ Ἰησοῦς « ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν » προέβη εἰς τὴν θεραπείαν.

Τὰ γεγονότα καὶ οἱ περαιτέρω λεπτομέρειες σᾶς εἶναι γνωσταί. Γνωρίζετε τὴν περιπτώσιν τοῦ παραλυτικοῦ, ὁ ὁποῖος, βασταζόμενος ὑπὸ τεσσάρων, μετεφέρθη ἐκεῖ ὅπου ὁ Κύριος ἐκήρυττε. Καὶ μὴ δυνάμενοι οἱ βαστάζοντες νὰ πλησιάσουν, λόγῳ τοῦ μεγάλου συνωστισμοῦ, τολμοῦν νὰ τὸν ἀναβιβάσουν ἐπὶ τῆς στέγης· καὶ ἀποστεγάσαντες τὸ οἶκημα, τὸν κατεβάζουν ἐκ τῆς ὀροφῆς διὰ σχοινίων. « Ὅλες ὅμως αὐτὲς οἱ δραματικὲς λεπτομέρειες στὰ μάτια τοῦ Κυρίου φαίνονται ὡς πίστις μεγάλη· « καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν » ἔκαμε τὸ θαῦμα.

Πράγματι! Ἐπρεπε νὰ ὑπάρχη πίστις ἀκλόνητος μέσα στὶς ψυχὰς καὶ τοῦ παραλύτου καὶ ἐκείνων πού τὸν ἐσῆκωναν, γιὰ νὰ τολμήσουν νὰ προσβοῦν στὸ ἐγγίσημα αὐτό. Ἄν δὲν ὑπῆρχεν εἰς αὐτοὺς τοιαύτη πίστις, ἀσφαλῶς ἐνώπιον τῶν ἐμποδίων θὰ ὑποχωροῦσαν. Ἄλλ' ἐπειδὴ μέσα τους ὑπῆρχεν ἡ πίστις ἢ βεβαία καὶ ἀκλόνητος, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι ὁ μέγας καὶ παντοδύναμος ἰατρός, καὶ πανάγαθος συγχρόνως, γι' αὐτὸ ἀψήφουν ὄλους τοὺς κινδύνους καὶ ἐπιχειροῦν διάβημα τολμηρότατον. Καὶ ἐπὶ τέλους ἐπιτυγχάνουν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἤθελαν.

Ἀσφαλῶς, μέσα στὶς καρδιὰς τῶν τεσσάρων ἐκείνων μεταφορέων τοῦ παραλύτου ὑπῆρχεν ἀγάπη καὶ δι' ἀγάπην πολλή. Διότι, ἂν δὲν ὑπῆρχε τὸ κίνητρον τῆς ἀγάπης, πού νὰ κινήτοποιῇ ὅπως ἐκινήτοποιήσε τοὺς τέσσαρας αὐτοὺς, δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ παρουσιασθῇ τὸ φαινόμενον τῆς θαυμαστῆς τῶν ἐκείνης δραστηριότητος. Ἄλλ' εἶναι ἀξίωσημείωτον τὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ « ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν ». Βλέπετε, ὅτι δὲν τονίζει τὴν ἀγάπην, ἀλλὰ ὑπογραμμίζει τὸ « ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν ». Καὶ εἶναι τόσο διδακτικὴ ἢ ὑπογράμμισις αὐτή, διότι ὅπως ἡ πίστις χωρὶς ἀγάπην εἶναι νεκρά, ἔτσι καὶ ἡ ἀγάπη χωρὶς τὴν πίστιν δὲν εἶναι ποτὲ τελεία καὶ ὀλόψυχος. Καὶ ὁποιαδήποτε συναισθήματα, ἂν δὲν ἔχουν παράλληλον τὴν πίστιν, εἶναι ἀπλῶς αἰσθηματολογία.

Πολλὲς φορές οἱ ἄνθρωποι ἐκδηλώνουν ἓνα ἐνδιαφέρον ὁ ἓνας ὑπὲρ τοῦ ἄλλου. « Ὅταν ὅμως δὲν προηγήται πίστις εἰς τὰς χριστιανικὰς ἀρχὰς αὐτάς· ὅταν ὁ ἐνδιαφερόμενος διὰ τὸν πλησίον δὲν εἶναι χριστιανικὴ προσωπικότης, ὥστε ἡ ἐκδήλωσις τοῦ ἐνδιαφερόντος του νὰ εἶναι καρπὸς πίστεως χριστιανικῆς, δὲν πρόκειται περὶ γνησίας καὶ ἀνιδιοτελοῦς ἐκδηλώσεως ἀγάπης. Διότι ἄλλοτε μεσολαβεῖ κάποιο συμφέρον, καὶ ὅταν ἐκλείψῃ τὸ συμφέρον, ἐκλείπει αὐτομάτως καὶ τὸ ἐνδιαφέρον. Ἄλλοτε πάλιν κάποια αἰσθηματικότης μεσολαβεῖ, ἢ ὁποία συγκινεῖ καὶ κινήτοποιεῖ τὸν ἓνα πρὸς τὸν ἄλλον, ἀλλ' ὅταν ἐκλείψῃ τὸ αἰσθηματικὸν ἐκλείπουν καὶ οἱ ἐν λόγῳ ἐκδηλώσεις του. Μὰ μήπως δὲν βλέπομεν καὶ περιπτώσεις, πού ἐνῶ πρόκειται περὶ συγγενῶν, στε-

* Δὲν ἐκφωνεῖται τὸ παρὸν ρητὸν, ὡς μὴ ἀποτελοῦν πλήρη πρότασιν.

νωπάτων πολλάκις, ἐν τούτοις ἐὰν δὲν πρόκειται περὶ χριστιανικῆς προσωπικότητος, ἢ ὅποια νὰ συνδυάζῃ μετὰ τοῦ συγγενικοῦ δεσμοῦ καὶ τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν τοῦ καθήκοντος, μεσολαβοῦν ἄλλοι παράγοντες καὶ χάνεται καὶ τὸ συγγενικὸν ἐνδιαφέρον καὶ ἡ στοιχειώδης στοργή;

Μάλιστα. Ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι στενωπάτα συνδεδεμένες. Ἄλλὰ καὶ πᾶσα ἄλλη ἀρετὴ, μόνον ὅταν ἔχῃ ὡς ρίζαν τὴν πίστιν, μόνον τότε ἔχει πραγματικὴν ἀξίαν. Διαφορετικὰ εἶναι μόνον ἐντυπωσιακὴ, μόνον προσωρινὴ καὶ φευγαλέα. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι πολλὰς φορές συναντῶμεν καὶ προσωπικότητες, τῶν ὁποίων δὲν παρουσιάζεται ἐκδηλὸς ἡ πίστις, καὶ ὅμως παρουσιάζουν ἐκδηλώσεις ἀνωτερότητος καὶ ἐντιμότητος καὶ καλωσύνης, καὶ μολονότι δὲν φαίνονται νὰ εἶναι ἐνσυνειδήτοι Χριστιανοί, τὰ ἔργα τῶν εἶναι Χριστιανικά. Καὶ συναντῶμεν ἀντιθέτως καὶ ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι φαίνονται μὲν Χριστιανοί, ὑστεροῦν ὅμως εἰς ἀγάπην καὶ ἀνωτερότητα. Ἄλλὰ μὴ σπεύσωμεν, ἀγαπητοί, εἰς συμπεράσματα ἀβασάνιστα καὶ εἰς γενικεύσεις. Εἶναι ἰδιαιτέρως ἀξιοπροσεκτοῦ ἡ περίπτωσις τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εἶναι εἰς τὴν οὐσίαν Χριστιανοί, ἀσχετῶς ἂν δὲν ἐνεφάνισαν εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἐνεργώτερα καὶ συνειδητότερα χριστιανικὰ δείγματα. Εἶναι δηλαδὴ οἱ ἀνθρώποι πού ἔχουν ὅλας τὰς προϋποθέσεις ἐνὸς καλοῦ Χριστιανοῦ καὶ δὴ τὴν καλὴν διάθεσιν. Δὲν μπορεῖς εὐκολὰ νὰ πῆς γι' αὐτούς, ὅτι δὲν εἶναι Χριστιανοί. Καὶ ἂν ἐπὶ τόσα χρόνια δὲν ἐγνώρισαν ἐγγύτερον τὴν χριστιανικὴν πίστιν, καὶ διαφαίνεται ἐν τούτοις ἡ ἀνωτερότης τῶν, φαντασθῆτε τί θὰ ἀποδώσουν, ὅταν ἔλθουν καὶ τυπικώτερα καὶ οὐσιαστικώτερα εἰς τὸν χριστιανικὸν κύκλον. Ἀλήθεια, ἀδικοῦνται αὐτὲς οἱ ψυχές. Ἐνῶ εἶναι εἰς τὴν οὐσίαν χριστιανικῆς, ἐνῶ ἔχουν ἀξιόλογα στοιχεῖα χριστιανικά, δὲν προχωροῦν στὴν ἀνεπιφύλακτον Χριστιανικὴν πίστιν, στὴν ὁμολογίαν τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ δὲν συνεδέθησαν ἀκόμη μὲ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰ μυστήρια. Πάντως ὅταν πρόκηται περὶ τοιούτων περιπτώσεων, οἱ τοιοῦτοι ἀνθρώποι εἶναι ἐγγὺς πρὸς τὴν χριστιανικὴν πραγματικότητα. Ἐὰν ὅμως πρόκηται δι' ἄλλας περιπτώσεις, ἐντυπωσιακὰς καὶ φαινομενικὰς, ἡ πρώτη ἐλαφρὰ ἀντίδρασις ἐξαφανίζει καὶ καταργεῖ τὰς ἀπατηλὰς ἐντυπώσεις. Καὶ ἐκεῖ πού ἔβλεπες κάποιαν ἀνωτερότητα, δὲν ἀργεῖ νὰ ἐκλείψῃ αὕτη, διότι δὲν ὑπῆρχεν ὡς βῆθρον ἡ Χριστιανικὴ πίστις. Ἡ ἄλλη καλὴ ἐντύπωσις ἦταν φύλλα, δὲν ἦταν καρπός. Καὶ ὁ Κύριος δὲν θέλει τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἶναι δένδρα φέροντα μόνον φύλλα, ἀλλὰ καὶ καρπούς. Ἐνθυμεῖσθε τὴν συκῆν, τὴν ὅποian ἐπεσεκέφθη ὁ Κύριος, διὰ νὰ εὖρη καρπὸν, καὶ δὲν ἔμεινε εὐχαριστημένος ὅταν εὗρε μόνον φύλλα, χωρὶς κανένα καρπόν. Ἴδου ἡ ἔκφρασις τῆς ἀποδοκιμασίας του «μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα». «Καὶ ἐξ ηράνθη παραχρηῆμα ἡ συκῆ». Καὶ ἀπὸ ἡμᾶς, ἐπομένως, ζητεῖ καρπούς. Ἄλλὰ οἱ καρποὶ αὐτοὶ τότε θὰ ὑπάρξουν, ὅταν ρίζα εἶναι ἡ πίστις. Διαφορετικὰ θὰ εἶναι ἐντύπωσις, φύλλα, φαινόμενον ψευδὲς καὶ ἀπατηλόν.

Συμπέρασμα: Τὰ συμπεράσματά μας εἶναι ὅτι ἔχει μεγάλην ἀξίαν, καὶ ἀποτελεῖ μεγάλην ἐγγύησιν, στὴν ζωὴν μας τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἢ προϋπόθεσις τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἡ ὑπαρξις τ.ἐ. χριστιανικῶν προσωπικοτήτων. Μὲ ἄλλους λόγους; θέλεις πάντοτε ἐπιτυχίαν εἰς τὴν φιλίαν σου; Ν' ἀναζητῆς ὡς φίλον ἀνθρώπον πιστόν. Αὐτὸς εἶναι ὁ γνήσιος φίλος, ὁ εὐκρινὴς καὶ σταθερός. Ὅποιοιδήποτε ἄλλοι δεσμοὶ φιλίας θὰ ἀτονήσουν καὶ θὰ ἐκλείψουν, διότι εἶναι δεσμοὶ ψεύτικοι. Θέλεις νὰ φροντίσῃς διὰ ζητήματα οἰκογενειακῆς ἀποκαταστάσεως; Ἐχε ὑπ' ὄψιν σου ὅτι πρέπει νὰ ζητήσῃς κυρίως πρόσωπον μὲ χριστιανικὰς ἀρχάς, μὲ χριστιανικὸν βίον καὶ χαρακτῆρα. Ἐκεῖ ὑπάρχει ἡ ἀσφάλεια, ἐκεῖ θὰ εὖρης ἀφοσίωσιν καὶ ἐντιμότητα. Διαφορετικὰ ἂν παραβλέψῃς αὐτὰ τὰ πράγματα,

δὲν συνδέεις τὸν ἑαυτὸν σου ἢ τὸ παιδί σου μὲ προσωπικότητα, ἀλλὰ ἀπλῶς μὲ ἕνα συναίσθημα, ἢ μὲ χρῆμα καὶ μὲ ὄλα ἐκεῖνα, ποὺ ἀποτελοῦν προίκα καὶ συμπερόντα ποιήλια, καὶ τὰ ὅποια ἐδημιούργησαν τὴν κρίσιν τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας.

Τέλος πάντων, σὲ ὅποιαδήποτε κοινωνικὴν σχέσιν, θέλεις νὰ ὑπάρχη ἐγγύησις; ἀναζήτησε τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ τὴν χριστιανικὴν προσωπικότητα. Μόνον ἔτσι θὰ ὑπάρξῃ ἀσφάλεια. Αὐτὴ ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ διαδοθῇ στὴν κοινωνία· καὶ αὐτὸ τὸ μέτρον καὶ τὸ κριτήριον πρέπει νὰ ἔχωμεν διὰ νὰ λύωμεν ζητήματα κοινωνικά καὶ ἀτομικά, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι πραγματοποιοῦνται αἱ ἀρισταὶ λύσεις τῶν ζητημάτων διὰ τῆς «ἐν πίστει» καὶ «ἐν Χριστῷ» ἀγάπης. Αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν μᾶς ὑπογραμμίζει ὁ Εὐαγγελιστής, ὅταν εἶπε, περὶ τῶν μεταφορέων τοῦ παραλύτου, ὅτι ὁ Κύριος διεῖδεν τὴν πίστιν αὐτῶν.

2ον

Εἰς τὴν Ζ' Κυριακὴν Ματθαίου (12 Αὐγούστου 1956)

«Ἴνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ;».

Ἀσφαλῶς οἱ Γραμματεῖς, οἱ παριστάμενοι εἰς τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ, ἐνόμιζαν ὅτι κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ διαβάσῃ τὰς σκέψεις των· καὶ ἐφαντάζοντο ὅτι ἀνενόχλητοι μπορούσαν νὰ διαλογίζωνται ὅτι ὁ Κύριος, ὅταν ἔλεγε τὸ «τέκνον ἀφένωνταί σοι αἱ ἄμαρτία», ἐβλασφήμησε παρουσίᾳ τόσο λαοῦ. Καὶ ὁ Κύριος τοὺς ἀποκαλύπτει. Ἐνώπιον ὄλων φανεράναι τὰς πονηρὰς σκέψεις των· «Ἴνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ;» Γιατί κάνετε τέτοιες σκέψεις, αἱ ὅποια, αὐταὶ εἶναι βλασφημίαι, καὶ ὄχι αἱ θεοπρεπεῖς φράσεις μου; Φυσικὰ αὐτὸ ὑπῆρξεν μία ἀποκάλυψις γι' αὐτοὺς ποὺ τοὺς ξεσκέπασε ἔτσι ὁ Κύριος καὶ μία διαπίστωσις ὅτι εἶναι Θεός, ἀφοῦ μπορούσε νὰ διαβάσῃ τὰ συμβαίνοντα στὸν ἐσωτερικὸν κόσμον τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ ὅμως τὸ ξεσκέπασμα, ἄς μᾶς δώσῃ τὴν ἀφορμὴν νὰ κάνουμε μερικὰς σκέψεις περὶ ἄλλου ἀναλόγου ξεσκεπάσματος, τὸ ὁποῖον ὄχι σπανίως παρατηρεῖται στὴν ζωὴν.

1. Ἐν πρώτοις, δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε ἐκεῖνο, ποὺ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς λέγει: «οὐδὲν κρυπτόν, ὃ οὐ φανερόν γενήσεται». Κανένα κρυπτόν δὲν ὑπάρχει, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ξεσκεπάζεται κάποτε. Αὐτὸ εἶναι μία πραγματικότης, τὴν ὅποιαν ἀσφαλῶς ὄλοι ἐκ πείρας θὰ γνωρίζωμεν. Καὶ πρέπει τοῦτο νὰ μᾶς παρακινήῃ νὰ ἐγκαταλείψωμε τὴν σκέψιν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὅποιαν θὰ θέλαμε, ὀρισμένα πράγματα τῆς ζωῆς μας νὰ μὴ φανερωθοῦν. Ὀνομάζει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ «ἔργα σκότους» τὰ ἔργα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ὁ ἄνθρωπος θέλει νὰ εἶναι κρυπτά καὶ νὰ μὴ ἐρῶνται στὴν ἐπιφάνειαν. Καὶ εἶναι ρητὴ ἡ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου «ἀποθώμεθα τὰ ἔργα τοῦ σκότους». Νὰ ἐγκαταλείψωμε τὴν ἀφάνεια. Δὲν ὑπάρχει σιγουριά, ὅταν ἔχῃς ἐπιλήψιμα πράγματα στὴν ζωὴ σου. Διότι, ὅσο καὶ ἂν τὰ καμουφλάρῃς, διὰ νὰ χρησιμοποιήσῃς τὴν σύγχρονον λέξιν· ὅσο καὶ ἂν τὰ καλύπτῃς κάτω ἀπὸ κάποιον ἐξωτερικὸν πρόσχημα ἢ προσωπεῖον, ἔρχεται ὥρα ποὺ ὁ ἐσωτερικὸς κόσμος προδίδεται, καὶ φανερώναι ποιοὶ πράγματι εἶμεθα, καὶ διαψεύδει τὴν ἀπατηλὴν ἐπιφανειακὴν ἐντύπωσιν. Πράγματι «οὐδὲν κρυπτόν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται».

Ἄλλὰ καὶ δὲν συμφέρει, ἀγαπητοί, νὰ μένουσιν εἰς τὴν ζωὴν μας πράγματα κρυπτά καὶ σκοτεινά. Θέλετε νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν συνήθη ἐκείνην περιπτώσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀντιμετωπίζει ὁ νέος ἢ ἡ νέα ἓνα πρόβλημα ἢ ἓνα πειρασμὸν ἢ μία κατάστασι ἀπὸ ἐκεῖνες, πού συνηθίζουσι νὰ κρύπτονται καὶ νὰ μὴ παρουσιάζωνται εἰς τοὺς γονεῖς, ἀλλὰ νὰ εἶναι τὰ κρυφὰ καὶ τὰ μυστικά τῶν νέων; Θέλετε νὰ ἀναφέρωμεν ποῖαν κακὴν ἐξέλιξιν ἔχουσι αὐτὰ τὰ πράγματα συνήθως, καὶ πῶς δημιουργεῖται μία διαφορὰ καὶ μία διαστροφή τῆς καρδίας καὶ τοῦ ἤθους καὶ πόσο θλιβεραὶ συνέπειαι ἔρχονται ἐξ αὐτῶν; Ὅταν βλέπη κανεὶς μίαν μεγάλην πτώσιν, ἢ ὁποία ἐπηκολούθησε, καὶ θελήσῃ νὰ ἀναζητήσῃ τὴν αἰτίαν τῆς, θὰ ἀνακαλύψῃ συνήθως κάποιαν κακὴν προϋπόθεσιν, ἢ ὁποία ἐκρύβετο, καὶ κατόπιν ἢ ἐπελθοῦσα ζημία ξεσκέπασε τὰ πράγματα, ἐνῶ ἂν εἶχε φανερωθῆ ἑνωρίτερον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προληφθῆ τὸ κακόν.

Νὰ εἰπώμεν τώρα γιὰ τὴν οἰανδήποτε ἀδυναμίαν, πού ὁ ἄνθρωπος κρύβει μέσα του; Εἶναι ἡ συνήθης Ἀχιλλεῖος πτέρνα τοῦ καθενός, τὴν ὁποίαν σὰν τὸν Ἰούδαν πού ἐκρυβε τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας του, τὴν κρύβει ὁ κρυψίνους καὶ κλειστός τύπος, καὶ θεριεύει μέσα του, καὶ γίνεταί ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς θῦμα κάποιας κακίας, κάποιοι ἐλαττώματος, κάποιοι πάθους, κάποιας ἀδυναμίας, πού δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ ξεσκεπάσῃ. Δι' ὅλα αὐτὰ ὁ Κύριος ἀπευθύνει τὴν ἐρώτησιν: «Ἔνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;» Γιατί κρύβετε μέσα σας κάτι πού πρέπει νὰ ἔλθῃ στὴν ἐπιφάνειαν, νὰ «βγῆ στὴν φόρα», ὅπως λέγει ὁ λαός, διὰ νὰ καταπολεμηθῆ;

2. Ἄς εἰσέλθωμεν ἔπειτα μέσα εἰς τὸν περίβολον τῆς οἰκογενείας, καὶ ἄς παρακολουθήσωμεν τὴν μητέρα ἢ τὴν ἀδελφὴν, ἢ ὁποία σκεπάζει τὰ παραπτώματα τῆς κόρης ἢ τῆς ἀδελφῆς, διὰ νὰ μὴ τὰ μάθῃ ὁ πατέρας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεταί τὸ κακόν, ὑπὸ τὴν ἀνοχὴν ἄλλων μελῶν τῆς οἰκογενείας, καὶ κατ' ἀποκλεισμὸν τοῦ πρώτου ὑπευθύνου μέλους τῆς οἰκογενείας, τοῦ πατέρα, τοῦ συζύγου κ.λ.π. Δὲν λέγω, πολλὰς φορὰς τὸ ἀπαιτεῖ ἡ σύνεσις νὰ συγκαλύπτεται κάτι τὸ σοβαρόν, διότι εἶναι δυνατόν νὰ ἐπακολουθήσουσι θλιβερά γεγονότα, μὴδὲ τοῦ ἐγκλήματος ἀποκλειομένου. Εἶναι ἐνίοτε συνετὸν νὰ μὴ ἐμφανισθῆ ἀποτόμως εἰς τὸν κυρίως ὑπεύθυνον παράγοντα τῆς οἰκογενείας κάποιο σφάλμα, εἴτε ἠθικῆς φύσεως εἶναι τοῦτο, εἴτε ἄλλου εἶδους. Ἄλλ' ἐὰν αὐτὸ εἶναι πρόνοια καὶ σύνεσις, ὀφείλει πάντως νὰ εἶναι κάτι τὸ προσωρινόν, διὰ νὰ παρουσιασθῆ ἔπειτα τὸ πρᾶγμα ἀρμοδίως, μὲ κάθε ἀντιμετώπισιν συνετήν. Διότι, σκέψου· κρατεῖς τὸ κακὸ κρυφὸ καὶ μυστικόν· καὶ ἂν μὲν διορθωθῆ, ἔχει καλῶς ἄλλως, ποῖος εἶσαι σὺ πού παίρνεις ἐπάνω σου ὄλο τὸ βάρος καὶ δὲν ὑπολογίζεις ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα τί θὰ γίνῃ; Ἄλλο εἶναι τὸ καθῆκόν σου. Θὰ προετοιμάσῃς τὰ πράγματα· καί, μὲ πᾶσαν περισκέψιν καὶ ἐπιφυλακτικότητα, ἐξάπαντος θὰ καταστήσῃς κοινῶν τὸν μεγαλύτερον τῆς οἰκογενείας, ἢ τὸν ἀρμοδιώτερον καὶ μᾶλλον ὑπεύθυνον διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ παρεκτρεπομένου προσώπου.

Ἄς προχωρήσωμεν ἀκόμη, διὰ νὰ εἰπώμεν δι' αὐτὰς ταύτας τὰς προϋποθέσεις τῆς συστάσεως τῆς οἰκογενείας. Διότι πολλὰς φορὰς σκεπάζονται ὠρισμένα βασικά πράγματα καὶ προχωροῦν πολλοὶ εἰς συνοικεσία. Καὶ ἄλλοτε τὰ συγχευμένα καὶ σκοτεινὰ ἀναφέρονται εἰς τὴν ἡλικίαν, ἄλλοτε σὲ περιουσιακὰ πράγματα, καὶ ἄλλοτε, ἀκόμη σοβαρώτερα, εἰς ζητήματα ὑγείας καὶ εἰς ζητήματα ἠθους καὶ χαρακτῆρος. Καὶ ἔρχεται κατόπιν εορτῆς τὸ ξεσκέσπασμα, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἓνα χάσμα, πού δὲν γεφυρώνεται συνήθως, καὶ μόνον εἰς περιπτώσεις σπανίας ὑπερνικᾶται, ἐνῶ συνήθως τὸ χάσμα εὐ-

ρύνεται και βλέπομε νὰ δημιουργῆ τὴν καταστροφὴν καὶ τὴν συμφορὰν τῆς οἰκογενείας.

3. Θὰ ἦτο μακρὸν νὰ συνεχίσῃ κανεὶς ἀπαριθμῶν τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι συνηθίζουν νὰ σκεπάζουν πολλὰ πράγματα, κατὰ τρόπον ἀπατηλὸν καὶ ἀπρεπῆ καὶ ἀνέντιμον. Ἄλλὰ ἄς εἰσεέλθωμεν ὀλίγον καὶ εἰς τὸν κοινωνικὸν περίβολον. Πλεῖστα ὅσα σκανδαλώδη παρατηροῦνται, καὶ ἀκολουθεῖται ἀπὸ πολλοὺς ἡ τακτικὴ τοῦ νὰ σκεπάζονται τὰ φαῦλα καὶ οἱ φαῦλοι. Ἄλλὰ ἔτσι, μένουσιν ἀνενόγητοι πολλοί, οἱ ὁποῖοι ἐκμεταλλεύονται τὴν κοινωνίαν καὶ ἐργάζονται εἰς βάρος αὐτῆς. Ἀντιθέτως ἄλλοι γίνονται σκανδαλοθῆραι καὶ σπυδρῶν νὰ προβάλλουν τὸ σκάνδαλον διὰ τοῦ τύπου ἢ δι' ἄλλου μέσου διαδόσεως εἰς τὴν κοινωνίαν. Καὶ τὸ ἓνα κακό, καὶ τὸ ἄλλο χειρότερο. Καὶ ἡ τακτικὴ τοῦ νὰ σκεπάζονται οἱ κακοὶ καὶ νὰ ἀποφεύγουν τὰ ἔργα τῶν τῆν δημοσιότητα, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ γίνεται μυθιστόρημα τὸ κάθε σκάνδαλον, εἶναι ἐπίσης καταστρεπτικὸ καὶ παρασύρει πολλοὺς πρὸς μίμησιν τοῦ κακοῦ.

Ὅπως εἰς τὴν ὑγίαν τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ τὰ ἐξανθήματα δὲν πρέπει μὲ ἀλοιφὰς νὰ ἐξαλειφθοῦν, διότι ἐσωτερικῶς θὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀσθένεια, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐκλειψῇ τὸ μικρόβιον, διὰ νὰ ἐξαλειφθοῦν καὶ τὰ ἐξανθήματα, ἔτσι καὶ προκειμένου περὶ τῆς ἠθικῆς ζωῆς μας, τῆς ἀτομικῆς, τῆς οἰκογενειακῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς, δὲν σώζει τὸ καμουφλάρισμα, ἀλλὰ πρέπει τὰ σφάλματα νὰ δέχονται τίς ἐνδεδειγμένες κυρώσεις, μὲ σκοπὸν τὴν διαπαιδαγώγησιν («ἴνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν») καὶ ὄχι τὴν διαπόμευσιν. Εἶπε κάποιος, ὅτι θὰ ἤθελε τὸ σπῆτι του νὰ εἶναι γυάλινον, οὕτως ὥστε νὰ παρακολουθῆται ὑπὸ πάντων εἰς ὅ,τι κάνει, διὰ νὰ μὴ φοβῆται ξεσκέπασμα γιὰ τίποτε. Κατ' ἀναλογίαν θὰ ἔπρεπε νὰ λεχθῆ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν «ἀπλυντα», ὅπως λέγει ὁ λαός, διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ φόβος νὰ βγοῦν στὴν φόρα. Ἀλήθεια! πόσες φορές, αὐτὰ τοῦ σκεπτόμεθα, τρέμουμε μήπως τὰ γνωρίσουν καὶ οἱ ἄλλοι, πολὺ περισσότερο δέ, ἐὰν δὲν πρόκηται περὶ διανοημάτων μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ πράξεων καὶ ἐνεργειῶν!

Ἄς εἰμεθα λοιπὸν «τέκνα φωτός». «Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε», λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, διατυπῶνων καὶ θετικῶς τὴν προτροπὴν «ἀποθώμεθα τὰ ἔργα τοῦ σκοτοῦς». Ἄς τὸν προσέξωμεν διότι τὸ φῶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀσφάλειαν καὶ «ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει», ἐνῶ ὁ περιπατῶν μὲ φῶς ἔχει ἀσφάλειαν καὶ «ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς».

3ον

Εἰς τὴν Η' Κυριακὴν Ματθαίου (19 Αὐγούστου 1956)

«Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν».

Ἐγνωρίζον ἀσφαλῶς ὁ Κύριος, ὅτι οἱ Μαθηταὶ δὲν ἰδίεθον ποσότητος τροφίμων, διὰ νὰ θρέψουν μυριάδας λαοῦ, ποὺ εἶχαν συρρεύσει στὴν ἔρημον, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν Του. Καὶ εἶχεν ἤδη ἀποφασίσει νὰ θρέψῃ θαυματουργικῶς τὰ πλήθη ἐκεῖνα τοῦ λαοῦ. Εἰς τὴν σκέψιν Του ἦτο ἔτοιμον τὸ τραπέζιον τῶν πλουσίων, τὸ ὁποῖον θὰ παρέθετε εἰς «πεντακισχιλίουσ ἀνδρας, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων». Ἄλλ' ὅμως, ὅταν οἱ Μαθηταὶ τοῦ προέβαλον τὸ πρόβλημα τί θὰ γίνῃ, πῶς θὰ φάῃ ὁ κόσμος ἐνῶ δὲν ὑπῆρχον τροφαί, λέγει πρὸς αὐτούς: «ὅτε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.» Σεῖς νὰ τοὺς δώσετε νὰ φάγουν.

Περίεργος πράγματι ἡ ἐντολή αὐτή, καὶ παράδοξος ἀσφαλῶς ἐφάνηκε στοὺς Μαθητάς. Ἄλλὰ ὅταν κατόπιν τὸ θαῦμα συντελήται, ἀντιλαμβάνονται τὸν σκοπὸν τοῦ Κυρίου νὰ χρησιμοποιηθοῦν πρῶτον τὰ ὑπάρχοντα μέσα. Πράγματι, ποία δυσκολία θὰ ἦτο εἰς τὸν Χριστόν, ὅπως ἄλλοτε ἔρριπτε ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ τὸ Μάνα εἰς τὴν ἔρημον, νὰ προμηθεύσῃ καὶ τώρα τὸν ἄρτον καὶ τὴν τροφήν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο στὸν λαό; Ἄλλ' ὄχι· θέλει νὰ δώσῃ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα, καὶ κατόπιν ἡ εὐλογία Του νὰ συμπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα. Ὅθελαι οἱ Μαθηταὶ Του νὰ διατεθοῦν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ λαοῦ. Αὐτὴν τὴν σημασίαν ἔχει ἡ ἐντολή «δ ὅ τε αὐ τοῖς ὑ μεῖς φα γεῖν». Θὰ δώσετε ὅ,τι ἔχετε διαθέσιμα· θὰ προσφέρετε καὶ τὸν ἑαυτὸν σας, τὴν διάθεσίν σας. Μαζὶ μὲ τὰ ὀλίγα ὑπάρχοντα προσφέρατε καὶ τὰς ὑπηρεσίας σας· καὶ θὰ δῆτε ὅτι ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ θὰ ἔλθῃ πλουσία· καὶ ἡ ἐξυπηρετικότης σας θὰ γίνῃ ὁ ἀγωγός, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ προστεθοῦν τὰ ἐλλείποντα ἀγαθὰ. Ἐπομένως, ὁ Κύριος μᾶς δίδει τὸ μάθημα τῆς μεταδοτικότητος, πού εἶναι ἄξιον πολλῆς προσοχῆς· καὶ εἰς τοῦτο ἀφιερῶμεν τὸν λόγον.

1. Πρέπει νὰ γνωρίζωμεν, ἀγαπητοί, ὅτι ὁ Κύριος ἐννοεῖ, ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ νὰ διαθέτωμεν τὰς ἰδικὰς μας δυνατότητας καὶ νὰ τὰς θέτωμεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, εἰς τὸ καθῆκον διὰ τὴν κοινωνικὴν ἐν γένει πρόνοιαν. Ἄπαιτεῖ νὰ θέτῃ ὁ καθένας τὴν ἀγάπην του εἰς τὴν διάθεσιν τῆς κοινωνίας. Βέβαια ὁ Θεὸς πολλὰ δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ χωρὶς τὴν ἰδικὴν μας συμμετοχὴν. Δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς συμβολῆς μας. «Ἐργάζεται» συνεχῶς, ὡς ἐβεβαίωσεν ὁ Κύριος· «ὁ πατήρ μου ἐργάζεται καὶ γὰρ ἐργάζεται» (α. β.). Καὶ ἀλλαχοῦ προσέθεσεν ὅτι «καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται». Καὶ μαζὶ μὲ τὴν θείαν αὐτὴν ἐνέργειαν διὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ προστίθενται εἰς τὸ ἔργον τῆς θείας προνοίας καὶ ὅσα «οἶδεν ὁ Πατήρ ἡμῶν ὅτι χρῆζομεν τούτων πάντων». «Ὅλα δηλαδὴ τὰ ἄλλα, τὰ δευτερευόντα ἀγαθὰ. «Ὅμως θέλει καὶ τὴν ἀνθρωπίνην συνεργασίαν. «Θεοῦ ἐσμέν συνεργοί», ἔλεγεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος κατανοῶν τὸ ζήτημα αὐτό. Μᾶς κάνει δηλαδὴ τὴν τιμὴν ὁ Θεὸς νὰ μᾶς θέτῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Του, μολονότι εἶναι μικραὶ αἱ δυνάμεις μας καὶ θὰ μπορούσαμε, σὰν τὸν Μωϋσῆ νὰ ποῦμε καὶ ἡμεῖς ἐπηρεασμένοι ἐκ τῆς πραγματικότητος αὐτῆς, ὅτι ἀδυνατοῦμεν νὰ κάμωμεν κἀτι ἀξιόλογον, διότι εἰμεθα τόσον ἀνίσχυροί. «Ὅμως ὁ Κύριος ἀπαντᾷ· κάμετε ἐσεῖς τὸ καθῆκόν σας· δώσατε ὅ,τι μπορεῖτε καὶ ὅ,τι ἔχετε· καὶ ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα θὰ ἀρχίσῃ τοῦ Θεοῦ ἡ ἐπέμβασις. Ἐφ' ὅσον ἡμεῖς δὲν συνεισφέρομεν τὸ κατὰ δύναμιν, μὴ περιμένωμεν τοῦ Θεοῦ τὴν εὐλογίαν. Τοῦ Θεοῦ ἡ εὐλογία ἀρχίζει, ὅταν ὁ ἀνθρώπος εἶναι βέβαιον, ὅτι ἔχει κάνει τὸ καθῆκόν του. Πρέπει δὲ νὰ κατανοήσωμε ἀγαπητοί, ὅτι ὁ Χριστιανὸς δὲν εἶναι μόνον πολίτης τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐργάτης αὐτῆς. Πολλὲς φορὲς λησμονοῦμεν αὐτὴν τὴν ιδιότητα, ἡ ὁποία ἐν τούτοις εἶναι βασικὴ. Δὲν νοεῖται δηλαδὴ Χριστιανός, ὁ ὁποῖος θὰ θεωρῆ ἀρκετὸν διὰ τὸν ἑαυτὸν νὰ προάγεται πνευματικῶς ὁ ἴδιος ὡς μονὰς καὶ νὰ βελτιώσῃ τὸν χαρακτῆρά του. Καλὸ καὶ ἅγιον βέβαια εἶναι αὐτό, καὶ θεμελιῶδες, ἀλλὰ εἶναι τὸ ἓνα σκέλος μόνον. Τὸ ἄλλο, τὸ ὁποῖον ἐξ Ἰσου χρειάζεται, εἶναι νὰ ἐνοήσῃς ὅτι εἶσαι καὶ ἐργάτης τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν. Δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ προσευχόμεθα λέγοντες τὸ «ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου», διότι ὁ Κύριος θὰ μᾶς ἐρωτήσῃ· τί ἔκαμες σὺ χθὲς καὶ σήμερα διὰ νὰ ἔλθῃ ἡ βασιλεία Μου; Μαζὶ μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν ἐπίκλησιν χρειάζεται καὶ ἡ ἰδικὴ μας συμβολή. Ὅχι διότι εἶναι ἀποφα-

σιστική, αλλά διότι ὁ Κύριος μᾶς κάνει τὴν τιμὴν νὰ ζητῇ τὴν συνεργασίαν μας καὶ διότι οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλου νὰ εἶναι ἡ ζύμη μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν, νὰ ἔχουν τὴν πρέπουσαν δραστηριότητα καὶ νὰ μεταδίδουν φῶς καὶ γαμμήν καὶ κατεύθυνσιν εἰς τοὺς περὶ αὐτοὺς. Εἶναι λοιπὸν στοιχειῶδες χρέος χριστιανικὸν αὐτὴ ἡ μεταδοτικότης καὶ συμβολὴ εἰς «τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις», διὰ νὰ εἴμεθα ἄξιοι κυριοῦ τῆς βασιλείας» τοῦ Θεοῦ.

2. Ἐρωτᾶται ἴσως διατί ὁ Κύριος ἐπιμένει εἰς τὸ «δοτε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν» καὶ διατί εἰς πολλὰς περιπτώσεις θέλει νὰ χρησιμοποῖῃ νὰ ἰδικᾶς μας δυνατότητας. Ἐπιμένει, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι, ὅταν κανεὶς ἔχη τὴν μεταδοτικότητα αὐτὴν καὶ γίνεται ὠφέλιμος εἰς τὸν πλησίον, ἡ χαρὰ τῆς μεταδόσεως ἔρχεται πρωτίστως εἰς τὸν ἴδιον. Ὁ πρῶτος, ποῦ θὰ ἀπολαύσῃ τὴν χαρὰν, θὰ εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος συντελεῖ νὰ δημιουργῆται τὸ καλὸ. Λέγει ὁ Κύριος, ὅτι «μακάριον ἐστὶ μάλλον διδοῦναι ἢ λαμβάνειν». Ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι μακαρίζομεν τὸ λαμβάνειν· καὶ ὅποιος λαμβάνει θεωρεῖται ὅτι εἶναι εὐτυχής. Ἀλλὰ ὁ Κύριος λέγει ὅτι εἶναι περισσότεραν μακάριον τὸ διδοῦναι ἢ τὸ λαμβάνειν. Εἶναι μία γλῶσσα, ποῦ δύσκολα τὴν καταλαβαίνει κανεὶς, καὶ μόνον ὅταν ἐφαρμόσῃ τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν, θὰ δῇ τὴν ἀξίαν της. Εἶναι πραγματικὰ μεγάλη χαρὰ, μεγάλη ἀπόλαυσις, μεγάλη ἰκανοποίησις, ὅταν αἰσθάνεται κανεὶς ὅτι ἡζιώθη νὰ γίνῃ συντελεστής ἐνὸς ἀγαθοῦ. Πόσες φορές ἐδοκιμάσαμε, ἀγαπητοί, αὐτὲς τὶς στιγμὰς, ὅταν μᾶς ἐπληροφῶρει ἡ συνείδησις ὅτι κάτι καλὸ ἐκάμαμε. Διὰ τοῦτο ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ λέγει «ὁ μεταδιδὸς ἐν ἀπλότῃτι». Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει κάτι νὰ δώσῃ, ἄς δώσῃ με ἀποχερίᾳ· καὶ νὰ ξέρωμεν, λέγει πάλιν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅτι ὑπάρχει ἡ ἑξῆς ἀναλογία· ὅταν σπειρωμεν, με ἀφθονίαν, με ἀφθονίαν καὶ θὰ θερίσωμεν· ὅταν σπειρωμεν με τσιγγουνιά, με τσιγγουνιά καὶ θὰ θερίσωμεν. «Ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει».

3. Καὶ τώρα ἀσφαλῶς θὰ διερωτῶνται πολλοί· τί ἔχω διὰ νὰ τὸ θέσω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀγάπης; Τί τὸ ἀξιόλογον ὑπάρχει εἰς ἐμέ, διὰ νὰ γίνῃ ἀντικείμενον μεταδοτικότητος; Μὴ νομισθῇ ὅμως, ἀγαπητοί, ὅτι τὸ ζήτημά μας ἀναφέρεται μόνον εἰς τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ὥστε νὰ δύναται νὰ προβληθῇ ἡ δικαιολογία, ἂν εἶχα χρήματα θὰ γινόμουν εὐεργετικός, ἀλλὰ τώρα κατὰ τί νὰ συμβάλω εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ πλησίον; Κάποτε οἱ δύο ἀπόστολοι Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἐπήγαιναν εἰς τὸ ἱερόν, διὰ νὰ προσευχηθοῦν· καὶ εἰς τὴν πόρτα τοῦ ἱεροῦ κάποιος ἀνάπηρος ἐζήτηε ἐλεημοσύνην. Ὁ Πέτρος δὲν εἶχε χρήματα τὴν ὥραν ἐκείνην, διὰ νὰ τοῦ δώσῃ, καὶ τοῦ λέγει: «ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὁ δὲ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι». Χρήματα, τοῦ λέγει, δὲν ἔχω, ἀλλὰ ἔχω κάτι ἄλλο νὰ σοῦ δώσω· «ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἐγειραι καὶ περιπάτει». Πῖνε ὑγίης, νὰ ἐργασθῆς καὶ νὰ ζήσης. Καὶ ἀμέσως ἠγέρθη καὶ ἐβάδισεν ὁ ἀνάπηρος. «Ὁ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι». Ἐκεῖνος ποῦ ἔχω θὰ σοῦ δώσω, εἶπεν ὁ Πέτρος. Δὲν ὑπάρχει δὲ ἄνθρωπος, ποῦ νὰ μὴ ἔχη κάτι. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς, ποῦ νὰ μὴ τοῦ ἔχη δώσει ὁ Θεὸς κάποιο τάλαντον. Ἐνθυμείσθε τὴν παραβολὴν τῶν τάλαντων; Ὁ Κύριος ἐμοίρασε τὰ τάλαντα καὶ ἔδωσε σὲ ἄλλον πέντε, σὲ ἄλλον δύο, σὲ ἄλλον ἓνα. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὅλοι μας ἔχομεν κάτι τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀξιοποιήθῃ. Καὶ τὰ ὑγιᾶ φρονήματα καὶ οἱ ὀρθοὶ πεποιθήσεις εἶναι κεφάλαια ἐκμεταλλεύσιμα. Ἡ γνώσις πρὸ πάντων τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας δύναται

νά ἀποβῆ καθοδηγητικὸν «φῶς τοῖς ἐν σκότειν». Ὑπάρχουν ὁμως καὶ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καὶ ὕλικὰ καὶ πνευματικὰ ἀγαθὰ. Καὶ νὰ σκεφθῶμεν πόσῃ ἀνάγκῃ ἔχει ἡ κοινωνία καὶ ὕλικῶν καὶ πνευματικῶν κεφαλαίων. Καί, διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν περισσότερον· διὰ τὰ πνευματικὰ, ὑπάρχει τόση σαπίλα καὶ πνευματικὴ κατωτερότης μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐνῶ ὑπάρχει ἀντιστοιχῶς τόση πνευματικὴ ἀνθισις. Πρέπει λοιπόν, νὰ χρησιμοποιηθοῦν κοινωνικώτατα τὰ πνευματικὰ μας στοιχεῖα, διὰ νὰ ἔχωμεν τὴν χαράν, ὅτι γινόμεθα παράγοντες ἀνορθώσεως καὶ ἐξυγιάνσεως τοῖς κοινωνίας.

Βλέπετε ἐπομένως, ἀγαπητοί, πόσον μεγάλη εἶναι ἡ σημασία τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου «ὁ δὲ τε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν». Καὶ ἡ ἐντολὴ ἀπευθύνεται καὶ στὸν καθένα ἐξ ἡμῶν. Μπορεῖ ὅλοι νὰ εὐρεθῶμεν, εἴτε ἅπαξ εἴτε πολλάκις ἐνώπιον κάποιου δράματος, πὺ χρειάζεται πνευματικὴν ἀντιμετώπισιν ἢ καὶ ὕλικὴν βοήθειαν. Κατὰ τὸ δυνατόν ἄς προσφέρωμεν χεῖρα βοήθειας, διὰ νὰ εἰμεθα ἄξιοι τοῦ ὀνόματος Χριστιανοί, πὺ θὰ ἐλκύωμεν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ὡς χρήσιμοι πάντοτε κοινωνικοὶ παράγοντες.

Ἄχμ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΒΑΛΛΗΝΔΡΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ "ΕΦΗΜΕΡΙΟΝ.,

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΙ ΥΜΝΟΙ

Πάπικον, 1η Ἰουλίου 1956

Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά,

Μὲ συνεκίνησαν βαθύτατα τὰ ὅσα γράφει περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων ὁ ἀξιότιμος συνεργάτης σας εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ὁ Ἐφημέριος» (ἀριθμ. 1-2, μῆνός Ἰανουαρίου 1956). Γράφει ὅτι εἶναι καιρὸς οἱ μαθηταὶ τῶν Σχολείων, οὔτινες εἶναι καὶ μαθηταὶ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, νὰ συνηθίσουν νὰ ψάλλουν τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Ὑμνους, διότι παρηκολούθησεν εἰς τὴν Κων/πολιν μαθητὰς εἰς Ἐκκλησιαστικὴν χορωδίαν. Καὶ ἐγὼ ἐδῶ στὸ ἀκριτικὸ αὐτὸ χωριὸ τῆς Ἠπείρου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν δύο διδασκάλων ἔχω συνηθίσει τοὺς μαθητὰς τῶν Σχολείων εἰς τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Ὑμνους, καὶ κάθε Κυριακὴν πράγματι ἀνέρχεται πρὸς τὸ Θεῖον ἢ ἀγγελικὴ φωνὴ τῶν τρυφερῶν αὐτῶν βλαστῶν τῆς θρησκείας καὶ τοῦ ἔθνους τὴν στιγμήν, πὺ ἀρχίζουσιν οἱ μαθηταὶ νὰ ψάλλουν.

Πραγματικῶς γίνεται μία ἱεροτελεστία, μία μυσταγωγία καὶ μία μεταρσίωσις πρὸς τὸν Ὑψιστον. Νομίζω ὅτι τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ἀφοῦ στὰ μαθήματα τῶν θρησκευτικῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων διδάσκονται Ἀπολυτικά λειτουργικὰ καὶ λοιπά.

Εὐχομαι διακαῶς, ὅπως εὐρεθῶν μμηταί.

Διατελῶ μὲ τὴν ἐν Χριστῷ ἀδελφικὴν ἀγάπην
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Ἐφημέριος Παπύγκου Ἰωαννίνων

ΤΑ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΤΟΥ Τ. Α. Κ. Ε. ΚΑΤΑ ΤΟ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΝ 1955-56

Ἐκ τῆς ὑποβληθείσης ὑπὸ τοῦ ἀναπληρωτοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ΤΑΚΕ ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ ἀνωτέρω ἐξαμήνου ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι:

Ε Σ Ο Δ Α	Προϋπολογ. 1955-1956 συνολικῶς	Πραγματ. Α' ἐξαμήνου 1955-1956	Πραγματ. ἀντιστοίχου 6μην. πρ. ἔτ.
Εἰσφοραὶ ἠσφαλισμένων.....	8.857.900	4.672.564	3.229.500
Πόρος 6 % Ἱερῶν Ναῶν.....	5.750.000	2.927.447	2.548.900
» ἐκ Κληρικισθῆμων.....	7.345.000	3.679.727	3.294.295
» ἐκ κηρωδῶν ὑλῶν.....	2.700.000	1.113.311	1.120.065
» ἄλλων κοινῶν εἰσφορῶν ...	185.000	86.550	82.892
» ἐξωκκλησιῶν.....	1.096.000	622.452	572.873
» ἐκ τόκων ἐν γένει.....	805.916	186.206	215.337
» ἐξ ἀκινήτου περιουσίας....	762.000	254.732	290.197
Διάφορα.....	21.880	6.889	6.489
	<u>27.523.696</u>	<u>13.549.879</u>	<u>11.360.548</u>

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἐναντι τῶν προϋπολογισθέντων ἐκ δρχ. 27.523.696 δι' ὀλόκληρον τὸ ἔτος, ἐπραγματοποιήθησαν κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον αὐτοῦ ἔσοδα ἐκ δραχμῶν 13.549.879, ἀντὶ δρχ. 11.360.548, εἰς ὃ ποσὸν ἀνῆλθον ταῦτα κατὰ τὸ ἀντίστοιχον ἐξάμηνον τοῦ προλαβόντος ἔτους, σημειώσαντα οὕτω αὐξῆσιν κατὰ 19 %.

Ε Σ Ο Δ Α	Προϋπολογ. 1955-1956 συνολικῶς	Πραγματοπ. Α' ἐξαμήνου 1955-1956	Πραγματ. ἀντιστ. ἐξαμ. προηγ. ἔτ.
Συντάξεις.....	17.359.400	8.219.040	6.812.264
Δαπάναι νοσηλείας.....	2.650.000	980.287	1.166.320
Βοηθήματα Ταμείου Ἀρωγῆς...	412.000	162.501	231.754
Ἐξοδα Διευθύνσεως Κεντρικοῦ καὶ Τοπικῶν ΤΑΚΕ..	1.171.553	530.993	449.331
Ἐξοδα διαχειρίσεως ἐνσήμων καὶ προμηθ. Τοπ. Τ. καὶ Ταμ....	441.500	205.376	163.483
Δαπάναι διαχειρ. Ἐξωκκλησιῶν.	791.700	333.993	311.753
Φόροι καὶ Τέλη.....	502.000	177.590	100.300
Ἐξοδα διαχειρ. ἀκινήτων.....	68.700	22.059	23.559
Ἐπιστρ. ἀχρεωστ. εἰσπραχθέντων	200.000	—	—
	<u>23.596.853</u>	<u>10.631.839</u>	<u>9.268.764</u>

Ἐναντι 23.596.853 προϋπολογισθέντων δι' ὀλόκληρον τὸ ἔτος, τὰ ἔσοδα κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον ἀνῆλθον εἰς 10.631.839 ἐναντι ποσοῦ δρ. 9.258.764, εἰς ὃ ἔφθασαν ταῦτα κατὰ τὸ ἀντίστοιχον ἐξάμηνον τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἦτοι ηὐξήθησαν κατὰ 13 %.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀντιστοίχων δύο ἐξαμήνων παρατηροῦνται ἀναλυτικώτερον τὰ ἑξῆς:

Εἰς τὰ ἔσοδα: 1. Αἱ εἰσφοραὶ μετόχων φέρονται ἠδῆξιμένα (4.672.564 ἔναντι 3.229.500) λόγῳ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἡσφαλι-
 μένων. 2. Αὐξήσιν ἐπίσης ἐμφανίζουν τὰ κονδύλια ἐκ ποσοστοῦ 6 % τῶν
 Ἱερῶν Ναῶν (2.927.447 ἔναντι 2.548.900), ἐκ κληρικοσῆμων (3.679.727
 ἔναντι 3.294.295) ἐκ διαχειρίσεως ἐξωκκλησίων (κατὰ 622.452 ἔναντι
 572.873). Ἀντιθέτως παρουσιάζουν κάμψιν ἀφ' ἑνὸς τὸ κονδύλιον ἐκ τόκων
 (186.206 ἔναντι 215.337), ὀφειλομένην εἰς τὸν καταλογισμὸν τόκων καταθέ-
 σεων τοῦ τελευταίου ἐξαμήνου εἰς τὴν ἐπομένην χρήσιν ὡς καὶ εἰς τὰ «ἐνοί-
 κια» λόγῳ καθυστερήσεως μισθωμάτων τινῶν τῶν λουτρῶν.

Εἰς τὰ ἔξοδα: 1. Συντάξεις: Ἡ ὕψωσις τῆς δαπάνης (8.219.040
 ἔναντι 6.812.264) ὀφείλεται τόσον εἰς τὴν φυσιολογικὴν ἀνοδὸν τοῦ ἀριθμοῦ
 τῶν συντάξιουχων, διότι ἀπὸ 1/7/31—31/12/1955 ἀπενεμήθησαν 102 νέαι
 συντάξεις εἰς μετόχους, ὅσον καὶ εἰς τὴν χορηγηθείσαν ἀπὸ τῆς ἐνάφξεως
 τοῦ τρέχοντος οἴκου. Ἔτους αὐξήσιν τῶν συντάξεων κατὰ 10 %.

2. Δαπάναι νοσηλείας: Αὗται ἀνῆλθον κατὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἐξάμηνον
 εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 980.287 δρχ. ἔναντι 1.166.320 τοῦ ἀντιστοίχου
 ἐξαμήνου τοῦ προλαβόντος ἔτους.

Ἡ νοσηλευτικὴ κίνησις κατὰ τὰ δύο συγκρινόμενα ἐξάμηνα ἔχει ὡς
 ἐξῆς ἐν σχέσει μετὰ τὰς πραγματοποιηθείσας ἀντιστοίχους δαπάνας (μειω-
 μένας διὰ τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς σύγκρισιν ὁμοιομορφίαν τὸ χορηγηθὲν
 κατὰ τὸ ἔτος 1954/55 (ἐκ δραχμῶν 23.700) καὶ ἔκτοτε καταργηθὲν ἐπίδομα
 τοκετοῦ).

	1954/1955	1955/1956
Δαπάναι	1.142.620	980.287
Νοσηλευθέντες	599	685
Διανυθεῖσαι ἡμέραι	11.169	10.392
Μέση διάρκειαι ἡμέραι	18,6	15,2
Μέσον ἡμερήσιον νοσήλιον	102,3	94,3
Δαπάνη κατ' ἀσθενῆ	1.907.—	1.431.—

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συγκρίσεων διαπιστοῦται ὅτι ἐνῶ ἠδῆξήθη ὁ ἀριθμὸς
 τῶν νοσηλευθέντων (ἀπὸ 599 εἰς 685) ἐμειώθη ὁ ἀριθμὸς τῶν διανυθεισῶν
 ἡμερῶν νοσηλείας (ἀπὸ 11.169 εἰς 10.392). Ἐκ τῆς μειώσεως ταύτης
 ἡ μέση διάρκεια κατ' ἀσθενῆ ἔπεσεν ἐκ τῶν 18,6 ἡμερῶν εἰς τὰς 15,2. Ἀντί-
 στροφος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν νοσηλευθέντων ὑπῆρξεν ἐπίσης καὶ ἡ πορεία
 τῶν δαπανῶν, αἵτινες ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν 1.142.620 ἔπεσαν εἰς δραχμάς
 980.287, παρασύρασαι εἰς μείωσιν καὶ τὸ μέσον ἡμερήσιον νοσήλιον ἐκ δρχ.
 102,3 καὶ 94,3. Τέλος τὸ κατ' άτομον κόστος νοσηλείας ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν
 1.907 εἰς ὅσας ἀνῆλθεν κατὰ τὸ ἔτος 1954/55 κατῆλθε διὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν
 ἐξάμηνον εἰς δραχμάς 1.431 σημειώσαν οὕτω κάθοδον κατὰ 24 %.

Ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν τοῦ πίνακος (ἔξοδα διοική-
 σεως Κεντρικοῦ καὶ Τοπικῶν TAKE), τὰ ἔξοδα διαχειρίσεως, τὰς δαπάνας
 ἐξωκκλησίων καὶ τοὺς φόρους καὶ τέλη) ἡ σημειουμένη ἀνοδὸς των προῆλθεν
 εἴτε ἐξ αἰτίας τῆς γενομένης ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν, εἴτε ἐκ τῆς ἀνόδου
 ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων εἰδῶν. Τέλος διὰ τοὺς φόρους καὶ τὰ
 τέλη, ἡ ὑπέρβασις ἀποδίδεται εἰς τὴν ἀνάλογον διόγκωσιν τῆς φορολογητέας
 ὕλης. Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας προβλέψεις, στηριζομένης εἰς τὸν σημειωθέντα
 κατὰ τὰς προηγουμένας χρήσεις ρυθμὸν ἐκτελέσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ,
 ἀναμένονται νὰ πραγματοποιηθῶν κατὰ τὸ β' ἐξάμηνον αἱ ἀκόλουθοι εἰσ-
 πράξεις καὶ δαπάναι, αἵτινες, προστιθέμεναι εἰς τὰς πραγματοποιηθείσας

τοῦ α' εξαμήνου δίδουν τὴν ἐξῆς ἀναμόρφωσιν εἰς τὸν ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἐτήσιον προϋπολογισμόν:

"Ε σ ο δ α :

Α' ἐξάμ. πραγματοποιηθέντα...	13.549.879	
Β' ἐξάμ. ἀναμενόμενα	15.082.071	
Ἐν συνόλῳ δραχ.	28.631.950	ἐναντι δρχ. 27.523.696

ἀρχικῶς προϋπολογισθέντων.

"Ε ξ ο δ α :

Α' ἐξάμηνον πραγματοποιηθέντα	10.631.839	
Β' ἐξάμηνον ἀναμενόμενα	13.006.910	
Ἐν συνόλῳ δραχ.	23.638.749	ἐναντι δρχ. 23.596.853

ἀρχικῶς προϋπολογισθέντων.

Π ε ρ ι ο υ σ ί α : Ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τοῦ Ταμείου, τὰ κυριώτερα στοιχεῖα τοῦ ἐνεργητικοῦ κατὰ τὴν 31/12/1955 ἔχουν ὡς ἐξῆς :

	31/12/1955	30/6/1955
1. Μετρητά, καταθέσεις, ἐμβάσματα	12.137.791	9.936.579
2. Χρεώγραφα	3.105.069	3.098.679
3. Δάνεια ἐν γένει	5.938.243	5.342.996
4. Ἀκίνητα μεῖον ἀπόσβ.	4.488.620	5.378.967
5. Ἐπιπλα ἐγκαταστ. μεῖον ἀπόσβ.	896.217	
6. Ἔτερα στοιχεῖα ἐνεργητικοῦ.	737.260	690.608
	<u>27.303.200</u>	<u>24.447.829</u>

Κατὰ ταῦτα τὸ σύνολον τῶν λογαριασμῶν τοῦ ἐνεργητικοῦ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν εξαμήνου ἐμφανίζεται ἠϋξημένον κατὰ 11% περίπου (27.303.200) ἐναντι 24.447.829 τῆς 30/6/1955. Διὰ τὴν διάρθρωσιν τοῦ ἐνεργητικοῦ παρατηροῦνται τὰ ἐξῆς: Τὸ διαθέσιμον ἐξακολουθεῖ νὰ ἐμφανίζεται ὑπερβολικὸν σημειῶσαν περαιτέρω διόγκωσιν λόγω τῶν ἐφαρμοζομένων ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς περιορισμῶν εἰς τὰς ἐπενδύσεις ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων παραμένει ἀνεκτέλεστος ἡ ἀποφασισθεῖσα τοποθέτησις εἰς τὴν ἀγορὰν ἀκινήτου. Αὐξήσιν ἐμφανίζει καὶ ἡ νέα εἰς δάνεια τοποθέτησις κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1955, λόγω τῆς χορηγήσεως νέων δανείων. Οὕτω κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἐξάμηνον ἐχορηγήθησαν ἐνυπόθηκα μὲν δάνεια εἰς 11 μετόχους ἀντιπροσωπεύοντα τὸ ποσὸν δρχ. 180, ἀπλᾶ δὲ εἰς 315 μετόχους ἀντιπροσωπεύοντα 1.009.000.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Κατωτέρω δημοσιεύομεν τὸ ὑπ' ἀριθ. 58940/11-7-1956, ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμ/λιον, «περὶ ἐγκρίσεως καταβολῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου 9% καὶ 6% εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. :

«Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλωμεν Ὑμῖν συνημμένως τὴν ὑπ' ἀρ. 3181/26-5-1956 ἀναφορὰν τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ὡς καὶ τὴν ἀπὸ 19-5-56 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμ/λίου αὐτοῦ «περὶ χορηγήσεως ἀπὸ 1-1-1956 ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου 9% καὶ 6% εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ὅπερ ἐπίδομα ἀκριβείας βίου ἐχορηγήθη καὶ εἰς τοὺς πάσης φύσεως συνταξιούχους τοῦ Δημοσίου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 265/7-2-56 πράξεως Ὑμῶν, καὶ νὰ παρακαλέσωμεν ὅπως διὰ τοὺς ἐν τῇ διαβιβαζομένῃ ἀπόφασιν τοῦ Διοικητι-

κού Συμβουλίου Τ.Α.Κ.Ε. λόγους, ἐγκρίνητε τὴν χορήγησιν τοῦ ἐν ἀρχῇ ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου 9% καὶ 6% εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου ἀπὸ 1-1-1956. Ὁ Ὑπουργὸς Π. Λεβαντήσ».

—Τὴν 28ην Ἰουνίου 1956, ἐντολῆ τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Δωροθέου, ὁ θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μαραθῶνος κ. Δαμασκηνὸς ἀπέστειλε πρὸς τοὺς εὐλαβεστάτους Ἐφημερίους τῶν ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τὴν κάτωθι ἐγκύκλιον:

«Παραγγέλλομεν Ὑμῖν, ὅπως τὴν θεώρησιν τῶν συνταξιοδοτικῶν βιβλιαρίων τῶν συνταξιούχων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., περὶ τοῦ ἀμεταβλήτου τῶν προϋποθέσεων πληρωμῆς τῆς συντάξεώς των, ἐνεργήτε μετὰ προηγουμένην προσεκτικὴν ἔρευναν, πρὸς ἀποφυγὴν πληρωμῆς συντάξεως, ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ τούτου εἰς μὴ δικαιούμενα πρόσωπα».

—Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς 2ας Ἰουλίου 1956 ἀπενεμήθησαν αἱ κάτωθι συντάξεις:

1. Λόγῳ γήρατος. Εἰς τοὺς Αἰδεσιμωτάτους: α) Πρεσβύτερον Σωτήριον Καρανικόλαν τοῦ Ἀλεξ., τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Ἁγίου Χαράλαμπος (Πολυγώνου), τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δρχ. 668 μηνιαίως, ἀπὸ 1-5-1956. β) Πρεσβ. Νικηφόρον Κρικωνῆν τοῦ Εὐαγγέλου, τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Περιβλέπτου (Ἰωαννίνων), τῆς Ἱ. Μ. Ἰωαννίνων, ἐκ δρχ. 589 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956. γ) Πρεσβ. Νεόφωτον Δαυκόπουλον τοῦ Ἀθανασίου, τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Ἁγίας Σοφίας (Θεσ/νίκης), τῆς Ἱ. Μ. Θεσ/νίκης, ἐκ δρχ. 589, ἀπὸ 1-5-1956. δ) Πρεσβ. Ἀπόστολον Ἀναγνωστόπουλον τοῦ Δημ., τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Μάνεσι, τῆς Ἱ. Μ. Μεσσηνίας, ἐκ δρχ. 611 μηνιαίως, ἀπὸ 1-5-1956. ε) Πρεσβ. Πέτρον Συνοικὴν τοῦ Νικ., τ. ἐφημέριον Ἁγίου Κωνσταντίνου (Μοσχάτου), Ἱ. Ἀρχ/πῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δρχ. 589 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956. ς) τέως ἱεροψάλτην Κων/νον Μηλιῶνν τοῦ Ἀθαν., ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν, Ἱ. Ἀρχ/πῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δρχ. 837 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956. ζ) Πρεσβ. Χαράλαμπον Οἰκονομίδην τοῦ Κυριατῆ, τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Ἀγ. Παντελεήμονος (Ταμπουριῶν Πειραιῶς), Ἱ. Ἀρχ/πῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δρχ. 589 μηνιαίως, ἀπὸ 1-5-1956. η) Πρεσβ. Παναγιώτην Κυριακόπουλον τοῦ Γεωργ., τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Ἀναλήψεως Παμίση, Ἱ. Μ. Μεσσηνίας, ἐκ δρχ. 589, μηνιαίως, ἀπὸ 1-5-1956. θ) Πρεσβ. Δανιὴλ Κατσούλην τοῦ Γεωργ., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Στόμιον, Ἱ. Μ. Κορινθίας, ἐκ δρχ. 589 μηνιαίως, ἀπὸ 1-9-1955. καὶ ι) τ. ἱεροψάλτην Γεώργιον Μαλαμίδην τοῦ Βασιλ., Α.Μ.Η. 13581, ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Σοφίας (Δράμας) Ἱ. Μ. Δράμας, ἐκ δρχ. 469 μηνιαίως ἀπὸ 1-3-1956.

2. Λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας. Εἰς τοὺς: α) Πρεσβ. Εὐθύμιον Μελεμέτην τοῦ Γεωργ., τ. ἐφημέριον τῆς ἐνορίας Λιλαίας, Ἱ. Μ. Φωκίδος, ἐκ δρχ. 639 μηνιαίως, ἀπὸ 1-10-1955. β) Πρεσβ. Ἀλέξανδρον Σούλαν τοῦ Ἀναστ., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Ἐκκλησοχαρίου, Ἱ. Μ. Ἰωαννίνων, ἐκ δρχ. 611 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956. γ) Πρεσβ. Ἰωάννην Βαρκάρην τοῦ Ἀναστ., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Καταρράκτης, Ἱ. Μ. Χίου, ἐκ δρχ. 611 μηνιαίως, ἀπὸ 1-6-1956.

3. Λόγῳ ἀναπηρίας. Εἰς τοὺς: α) Πρεσβ. Μιχαὴλ Λινοξυλάκην τοῦ Ἐμμ., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Καλλιθέας, Ἱ. Μ. Ρεθύμνης καὶ Ἀδλοποτάμου, ἐκ δρχ. 544 μηνιαίως, ἀπὸ 1-10-1955. β) Πρεσβ. Ἀθανάσιον Ἐλεμίνογλου τοῦ Λαζάρου, τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Νέας Ζίχνης, Ἱ. Μ. Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν, ἐκ δρχ. 566 μηνιαίως, ἀπὸ 1-5-56. γ) Πρεσβ. Χριστόδουλον Γκαλίτσιον τοῦ Ἀθανασ., τ. ἐφημ. Ἁγίας Βαρβάρας (Βερροίας), Ἱ. Μ. Βερροίας καὶ Ναούσης, ἐκ δρχ. 477 μηνιαίως, ἀπὸ 27-1-1956. καὶ, δ) Πρεσβ. Ἰωάννην Ἀνδρεῆκον τοῦ Εὐστρατ., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Ρωβιώτισσας, Ἱ. Μ. Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ἐκ δρχ. 667 μηνιαίως, ἀπὸ 1-5-56.

4. Λόγω προώρου θανάτου. Εἰς τὰς: α) πρεσβυτέραν Μαρίαν, χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 23-3-56 πρεσβυτέρου Σωτηρίου Ἀνδριανοῦ τοῦ Δημητρ., τέως ἐφημερίου Ἀγ. Θεοδώρων (Α' Νεκροταφείου Ἀθηνῶν) Ἰ. Ἀρχ. π/ῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δραχ. 639, ἀπὸ 1-4-1956. β) πρεσβ. Ἐρμιόνου, χήρ. τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 30-3-56 πρεσβυτέρου Δημητρίου Ροζάκη τοῦ Σταύρου, τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Ἀγ. Νικολάου (χωρίου), Ἰ. Μ. Σπάρτης, καὶ ἄγαμον θυγατέρα τῆς Σταματικῆν, ἐκ δραχ. 541 μηνιαίως, ἀπὸ 1-4-1956. γ) πρεσβ. Φωτεινῆν, χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 17-4-56 πρεσβυτέρου Ἀθανασίου Παπαϊωάννου τοῦ Παναγ., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Χουλιαρᾶδων, Ἰ. Μ. Ἰωαννίνων, ἐκ δραχ. 472 μηνιαίως, ἀπὸ 18-4-1956. δ) πρεσβυτέραν Καλλιόπην, χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 23-4-1956 πρεσβυτέρου Νικολάου Μαράκη τοῦ Ἐμμ., τ. ἐφημ. τῆς ἐνορίας Κάτω Χωρίου, Ἰ. Ἐπισκοπῆς Ἱερᾶς καὶ Σητείας, ἐκ δραχ. 460 μηνιαίως, ἀπὸ 1-5-56.

Μετ' ἐπιβίβασθῆ ἡ σύνταξις τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 29-5-1956 συνταξιούχου πρεσβυτέρου Στυλιανοῦ Κουτσοῦ τοῦ Κωνστ., εἰς τὴν πρεσβυτέραν αὐτοῦ Διαμαντοῦσαν, ἀπὸ 1-6-1956, ἐκ δραχ. 442 μηνιαίως.

Ἐχορηγήθησαν ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα εἰς τοὺς καταστάνας συνταξιούχους τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. : α) Πρεσβ. Σωτήριον Ἀλεξ. Καρανικόλαν δραχ. 3.070. β) πρεσβ. Νικηφόρον Εὐαγγ. Κρικιώνην δραχ. 2.960. γ) πρεσβ. Νεόφυτον Ἀθαν. Δαυκαλόπουλον δραχ. 2.960. δ) πρεσβ. Ἀπόστολον Δημ. Ἀναγνωστόπουλον, δραχ. 3.070. ε) πρεσβ. Πέτρον Νικ. Συνοικην, δραχ. 2.960. στ) Ἱεροφ. Κωνστ. Ἀθαν. Μηλιώνην, δραχ. 2.960. ζ) πρεσβ. Χαράλαμνον Κυρ. Οἰκονομίδην, δραχ. 2.960. η) πρεσβ. Παναγ. Γ. Κυριακόπουλον, δραχ. 2.960. θ) πρεσβ. Δανὴλ Γ. Κατσούλην, δραχ. 2.960. ι) Ἱεροφ. Γεώργ. Β. Μαλαμίδην, δραχ. 2.590. ια) πρεσβ. Εὐθύμιον Γεωργ. Μελεμέτην, δραχ. 2.980. ιβ) πρεσβ. Ἀλεξ. Ἀν. Σούλαν, δραχ. 3,120. ιγ) πρεσβ. Ἀναστ. Ι. Βαρκάρην, δραχ. 3.120. ιδ) πρεσβ. Μιχαὴλ Ἐμμ. Λινοζυλάκην, δραχ. 1.540. ιε) πρεσβ. Ἀθαν. Λαζ. Ἐλεμινόγλου, δραχ. 2.410. ις) πρεσβ. Χριστόδουλον Ἀθ. Γκαλίτσην, δραχ. 1.755. ιζ) πρεσβυτέραν Μαρίαν Σωτηρίου Ἀνδριανοῦ δραχ. 3.206. ιη) πρεσβ. Ἐρμιόνην Δημητρίου Ροζάκη, δραχ. 3.100. ιθ) πρεσβ. Φωτεινῆν Ἀθανασίου Παπαθανασίου, δραχ. 3,110. κ) πρεσβ. Καλλιόπην Ν. Μαράκη, δραχ. 3.110. καὶ κα) πρεσβύτερον Ἰωάννην Εὐστρ. Ἀνδρεῖκον, δραχ. 3.110.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐλάβομεν Καταστάσεις Μεταβολῶν Ἱερῶν : Τοῦ τριμήνου Ἀπριλίου Ἰουνίου 1956, τῶν ἐξῆς Ἰ. Μητροπόλεων: Ἄρτης, Ζιχνῶν, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, Θήρας, Ἱερᾶς καὶ Σητείας, Καλαβρυτῶν, Κισσάμου καὶ Σελίνου, Λαρίσης, Πέτρας, Σάμου, Τριφυλλίας, Ὑδρας, Φλωρίνης, Χαλκίδος, Μαντινείας, Θεσσαλονίκης, Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως, Ἡλίας, Μαρωσίας, Σύρου, Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους, Ρεθύμνης Κρήτης, Σύρου καὶ Τήνου, Χαλκίδος, Γόρτυνος, Δημητριάδος, Μεσσηνίας, Καστορίας καὶ Μηθύμνης.— Ἱερὰν Ἐπισκοπὴν Πέτρας, ἐλάβομεν τὸ ὑπ' ἀρ. 390)14-7-56 ἔγγραφόν σας καὶ οἶς εὐχαριστοῦμεν.— Αἶδες. Χριστόπουλον Π., Ἐφημέριον Περιστερίου, Ἀργιῶν ἡ ἐπιστολὴ σας διεβιβάσθη εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, ἥτις ἐκδίδουσα τὴν «Φωνὴν Κυρίου», εἶναι ἀρμοδία ἐπὶ τοῦ προκειμένου.— Αἶδες. Γεώργιον Σουλιάτην, Πόρον τὸ βιβλίον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Περγάμου κ. Ἀδαμαντίου «Φῶς καὶ Ζωὴ» τιμᾶται δραχ. 50. Τὸ βιβλίον τοῦ Παν. Ἀρχιμ. κ. Στ. Ματακοῦλια «Χριστὸς Ἐσταυρωμένος» τιμᾶται δραχ. 10. Αἱ ἀκολουθίαι τῆς Ἁγίας Κυριακῆς καὶ Ἁγίας Εἰρήνης ἐξητιλήθησαν. Διὰ ταχυδρομικὰ ἀποστείλατε δραχμὰς 10.—

Αίδεο. Παπαγεωργόπουλον Γεώργιον, Ἐφημέριον Ἀγίου Δημητρίου, Ἀργιῶν: ἐλάβομεν τὴν ἐπιταγὴν σας καὶ οἶς ἐταχυδρομήσαμεν τοὺς τόμους τοῦ «Ἐφημερίου» τῶν ἐτῶν 1954 καὶ 1955. Ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν θὰ λάβετε ταχυδρομικῶς.—**Πανος Ἀρχιμ. Συνέσιον Ἀναστασίου, Ἱερὰν Μητροπολιν Δαρβίης:** ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο.—**Αίδεο. Κἄκων Σπυριδῶνα, Καλαβροῦζα, Ναυπακτίας:** οἶς ἐνεγράψαμεν συνδρομητὴν δυστυχῶς περὶ τῆς χειροτονίας οὐδεὶς μέχρι σήμερον μᾶς εἰδοποίησεν.—**Αίδεο. Χρήστον Φιλίππου, Βέλλιαναν, Παραμυθίας:** συναισθανόμεθα ὄλον τὸν πόνον, μὲ τὸν ὁποῖον μᾶς γράφετε. Ὁ πόνος σας εἶναι καὶ ἰδικὸς μας πόνος. Τὸ μόνον εὐχάριστον, πού ἤμποροῦμεν νὰ οἶς γράψωμεν, εἶναι ὅτι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καταβάλλει κάθε δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν Ἐφημερίων. Ἐλπίζομεν, ὅτι συντόμως θὰ γίνουσι αἰσθητοὶ οἱ καρποὶ τῆς προσπάθειας αὐτῆς.—**Αίδεο. Τσίγκον Γ., Σύμην, Δωδεκανήσου:** Κατανοοῦμεν τὴν ἀναγκήσιν τὴν ὁποίαν ἐκφράζετε εἰς τὴν ἐπιστολὴν σας. Θὰ μελετήσωμεν τὸ ζήτημα πού θίγετε.—**Αίδεο. Κωνοταν. Ἀργίτην, Τραγάνας, Κορινθίας:** Μὲ συγκίνησιν ἀνεγνώσαμεν τὴν ἐπιστολὴν σας. Πραγματικὰ οἱ ἱερεῖς τῆς ὑπαίθρου εἶναι ἥρωες καὶ ἔχουν νὰ ἀντιμετωπίσουν πλείονας δυσκολίας. Ἄλλ' ἢ πλῆσις ἀκριβῶς διαλάμπει εἰς τὰς δυσκολίας. Ἀγωνισθῆτε ὅσον ἠμπορεῖτε! Καὶ ἡμῆς κἀνομεν ὅτι ἠμποροῦμεν. Ἐπίσης οἶς διαβεβαίωμεν ὅτι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἀγωνίζεται νυχθημερόν καὶ προβαίνει εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐνεργείας πρὸς βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου.—**Αίδεο. Ἀργυρὸν Α. Ἀντώνιον, Νηίδα, Μαθράκης, Κερκύρας:** οἶς συγχαίρομεν διὰ τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐλακρίνειαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐκφράζετε τὰς ἀπόψεις σας. Πράγματι εἰς πολλὰ σημεῖα ἔχετε δίκαιον. Εὐτυχῶς σήμερον πανταχόθεν καταβάλλεται προσπάθεια πρὸς ἄρσιν τῶν κακῶν αὐτῶν. Ἐλπίζομεν, ὅτι εἰς τὸ μέλλον ἡ κατάστασις θὰ βελτιωθῆ αἰσθητῶς.—**Αίδεο. Παπαδόπουλον Παναγιώτην, Πάπαρι, Τριπόλεως:** Τιμοκατάλογος Ἀποστολικῆς Διακονίας οἶς ἀπεστάλη. Τὸ βιβλίον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Περγάμου κ. Ἀδαμαντίου «Φῶς καὶ Ζωὴ» τιμᾶται δραχμὰς 50.—**Αίδεο. Καπούλεν Παντελῆν, Χρῦσου, Εὐρυτανίας:** Σᾶς ἐνεγράψαμεν ἐκ τῶν ζητηθέντων οἶς ἀπεστάλησαν ὅσα ὑπῆρχον.—**Πανος Ἀρχιμ. Γιαννικόπουλον Παῦλον, Β. 10, Β. Σ. Σ, Β. Σ. Τ. 901:** Ἡ παρατηρηθεῖσα εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀποστολὴν τοῦ φύλλον ἀνωμαλία ἐτακτοποιήθη. Τὸ φύλλον ἐστέλλετο εἰς τὴν παλαιάν σας διεύθυνσιν.—**Αίδεο. Ρουμπάνην Γεώργιον, Τριπολιν:** Ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο. Σχετικῶς εἰδοποίησαμεν τὰ περιοδικὰ «Χαρούμενο Σπίτι» καὶ «Χαρούμενα Παιδιά».—**Πανος Ἀρχιμ. Ἀνδρικόπουλον Γερμανόν, Δερβένιον, Κορινθίας:** Τὸ βιβλίον τοῦ Παν. Ἀρχιμ. κ. Τιμοθέου Παπουτσιᾶ «Ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Κοινωνία» τιμᾶται ἄδστον δραχ. 30. Δεμένον δὲν ὑπάρχει. Ἄν ἐπιθυμῆτε τὴν ἀποστολὴν του, γράφατέ μας σχετικῶς, καὶ ἀποστέλλοντες καὶ τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ, ἠψῆζήμενον κατὰ 4, δραχμὰς, δι' ἔξοδα ταχυδρομικῆσεως.—**Πανος Ἀρχιμ. Διβρᾶμην Ἰσίδωρον, Τσαρίτσανην, Ἐλασσῶνος:** Ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο.—**Αίδεο. Παπατόλην Δημήτριον, Ἰωάννινα:** Πιστεύομεν νὰ ἔχετε ἤδη τὰ ζητηθέντα τεύχη τοῦ «Ἐφημερίου» οἶς τὰ ἐταχυδρομήσαμεν εὐθὺς ὡς ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολὴν σας. Τὰ ζητούμενα ἄρθρα θὰ τὰ εὑρετε οὐχὶ ὑπὸ τοὺς τίτλους πού μᾶς ἐγράφατε, ἀλλὰ ὑπὸ ἐτέρον παραλήσιους. Τὸ φύλλον ἀποστέλλετο εἰς Πολύγυρον Ἰωαννίνων. Ἐὰν ἐπιθυμῆτε τὴν μεταβολὴν γράφατέ μας.—**Αίδεο. Σάφην Χρήστον, Παληόστανην, Κολινδρού:** Τὸ περιοδικὸν διαθέτει μόνον χαρτοδέτους τόμους τοῦ «Ἐφημερίου». Ὁ πρῶτος τόμος τιμᾶται δραχ. 10. Ἐὰν ἐπιθυμῆτε τὴν ἀποστολὴν του γράφατέ μας. Θὰ ἐπιβαρυνθῆτε ἐπιπροσθέ-

τως διὰ τεσσάρων δραχμῶν, δι' ἕξοδα ταχυδρομῆσεως.—**Αἶδεο. Γαβριηλίδην Ἰάκωβον, Καβάλαν.** Ἐνεγράφητε ἐκ τῶν ζητηθέντων σᾶς ἀπεστάλησαν ὄσα ὑπῆρχον.—**Αἶδεο. Πετρόπουλον Διονύσιον, Πελλῶνην, Ἀττικῆς.** Ἡ αἰτησίς σας, ἐνεκα τοῦ ἰσχύοντος περιορισμοῦ εἰς τὴν χορήγησιν δανείων, παραμένει ἐκκρεμῆς. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ ἐξοφλήσῃτε καὶ τὸ παλαιὸν δάνειον, τὸ ὁποῖον ἔχετε λάβει. Ἄλλως κινδυνεύετε νὰ μὴ λάβετε νέον καὶ ἂν ἀκόμη ἀρθῇ ὁ περιορισμὸς. Ὡς πρὸς τὸ ἔκτρον ζήτημα σᾶς εἶναι γνωστὸν ὅτι τοῦτο ρυθμίζεται ὑπὸ εἰδικοῦ νόμου. Ἐπομένως μεταβολὴ τῶν νῦν ἐπὶ τοῦ θέματος ἰσχυόντων, εἰς βεβαίως αὐτῆ ἐκρίνεται σκόπιμος, μόνον διὰ νέου νόμου θὰ ἦτο δυνατὴ.—**Αἶδεο. Παπαγεωργίου Γεώργιον, Πολύγυρον, Ἰωαννίνων.** Τὰ παρ' ἡμῶν ζητούμενα ἄρθρα ἔχουν δημοσιευθῆ εἰς τεύχη τοῦ «Ἐφημερίου» προηγουμένων ἐτῶν.—**Αἶδεο. Γκαλίτσον Χριστόδουλον, τ. ἐφημερίον Ἁγίας Βαρβάρας Βερροίας.** Διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1956 ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Τ. Α. Κ. Ε. σᾶς ἐχορηγήθη σύνταξις ἐκ δραχμῶν 447 μηνιαίως, ἀπὸ 27-1-1956. Ἐφ' ἅλαξ θὰ λάβετε δρχ. 1755. Δι' ἀσφάλιστρα οφείλετε δρχ. 3.110. Τὰ σχετικὰ ἔγγραφα σᾶς ἀπεστάλησαν πρὸ ἡμερῶν. Ἐλπίζομεν νὰ τὰ ἔχετε ἤδη λάβει.—**Αἶδεο. Μιχαλόπουλον Συνέσιον, Πυργιώτικα, Ναυπλίας.** Τὰ ἀπὸ τοῦ 1948 μέχρι τοῦ 1953 ἔτη δὲν δύνασθε νὰ τὰ ἐξαγοράσῃτε, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπηρετήσατε εἰς ἰνοριακὸν ναόν. Ἐπομένως ὡς συντάξιμα θὰ ὑπολογισθοῦν τὰ ἀπὸ τοῦ 1953 καὶ ἐξῆς ἔτη.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, δ. Θ., Ἡ ταπεινοφροσύνη ὡς ἀρετὴ τοῦ ἱερέως.— **Φώτου Γιοφύλλη,** Ὁ παῖρ Διονύσιος (Ἐπιφανιάδης).— **Πέτρου Γλέζου,** Ἡ Ἐκκλησία μας διὰ τὴν ἐπαρχίαν.— **Βασ. Ἡλιάδη,** Ἐνας ἀφανὴς ἥρωα.— **Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Καρανικόλα,** Οἱ «Ἀντιβεντισταὶ» καὶ οἱ «Ἀντιβεντισταὶ τῆς Ζ' ἡμέρας (συνέχεια)».— **Μ. Γ. Μουντέ,** Τὸ Ζ' Ἱερατικὸν Συνέδριον Χίου.— **Ἀρχιμ. Νικοδήμου Βαλληνδρα,** Κηρύγματα εἰς τὰ Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν.— Ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν «Ἐφημερίον».— Τὰ πεπραγμένα τοῦ Τ. Α. Κ. Ε. κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον 1955-56.— Εἰδήσεις τοῦ Τ. Α. Κ. Ε.— Ἀλληλογραφία.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Ἐφημερίου» νὰ ἀπευθύνονται μὲ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιδικοῦ «Ἐκκλησία» δι' ὅ,τι τοὺς ἀπασχολεῖ καὶ τοὺς ἐνδιαφέρει. Θὰ εὐρυν κατανόησιν καὶ ἐξυπηρέτησιν.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημερίον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὁδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθῆναι. Τηλ. 27-639.
Ἐπιθύνητος Τυπ/φείου : Τ. Ρούτσης, Κουκουλάρη 9, Ν. Χαλκηδῶν.